

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

---

c) BERGSHANDTERINGEN.

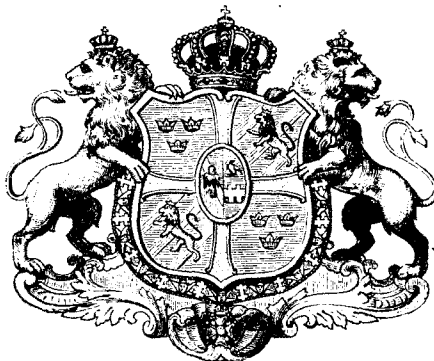

KOMMERSKOLLEGII

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1904.

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1905.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshanteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkolk m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

---

c) BERGSHANDTERINGEN.

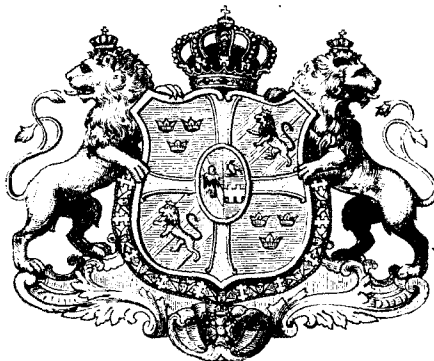

KOMMERSKOLLEGII

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1904.

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1905.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	V.
Fransk resumé	XXI.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppförningen ur järngrufvorna år 1904.....	3.
» 2. Masugnar och deras tillverkningar år 1904	8.
» 3. Antal begagnade verk och ugnar för beredande af smidbart järn och stål år 1904.....	8.
» 4. Tillverkningar af smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jämte skrotadt gjutgods af smidbart järn och stål år 1904	9.
» 5. Stång-, fason- och finjärn samt -stål jämte andra gröfre tillverkningar af smidesjärn och stål år 1904	10.
» 6. Närmare redogörelse för tillverkningarna år 1904 af stångjärn och -stål, bunkstål och stångjärnsafhugg m. m. däri inbegripna.....	11.
» 7. Uppfordrad malm af annat slag än järnmalm år 1904..	12.
» 8. Uppförningen ur stenkolsgrufvorna år 1904.....	13.
» 9. Uppfordrad fältspat år 1904.....	14.
» 10. Tillverkningar af andra metaller än järn år 1904.....	15.
» 11. Diverse vid bergverken beredda produkter år 1904.....	15.
» 12. Motorer, använda vid grufvor och andra bergverk år 1904	16.
» 13. Antal arbetare, använda vid bergverken år 1904.....	17.
» 14. Ölyckshändelser vid bergverken år 1904.....	18.
» 15. Antal utmål, för hvilka hvilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1905	18.
» 16. Antal mutsedlar, utfärdade under år 1904.....	19.
» 17. Antal utmål, tilldelade under år 1904.....	20.
» 18. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmålen år 1904	20.
» 19. Bergverken fördelade efter ägare år 1904	21.
» 20. För bevillning uppskattad inkomst af bergverksdrift år 1904.....	22.
Bilagor:	
A. Järnmalmsbrytningen i olika länder åren 1871—1903	23.
B. Tackjärnstillverkningen i olika länder åren 1871—1903.....	24.

Table des matières.

	Pages.
Rapport au Roi	V.
Résumé en français	XXI.
Tableaux:	
Tabl. 1. Extraction des minerais de fer, en 1904	3.
» 2. Hauts-fourneaux et leurs produits, en 1904	8.
» 3. Usines et fourneaux employés, en 1904, à produire le fer doux et l'acier	8.
» 4. Massiaux, fers bruts en barres, lingots et d'autres demi-produits, ainsi qu'ouvrages d'acier moulés et décroûtés, en 1904.....	9.
» 5. Fer et acier étirés en barres et en verges etc. ou bien façonnés, ainsi que d'autres produits gros de fer doux et d'acier, en 1904.....	10.
» 6. Spécification des productions de fer et d'acier en barres, en 1904.....	11.
» 7. Minerais autres que ceux de fer, en 1904.....	12.
» 8. Houilles extraites, en 1904.....	13.
» 9. Production de feldspath, en 1904.....	14.
» 10. Métaux autres que le fer, en 1904.....	15.
» 11. Produits divers de l'industrie minérale, en 1904.....	15.
» 12. Moteurs employés dans les mines et les usines, en 1904	16.
» 13. Ouvriers employés dans les mines et les usines, en 1904	17.
» 14. Accidents signalés, en 1904.....	18.
» 15. Permis de suspendre, depuis le commencement de l'année 1905, les travaux dans les mines.....	18.
» 16. Permis d'exploitation des mines, en 1904	19.
» 17. Fixations des limites des mines à exploiter, en 1904	20.
» 18. Exécution des travaux légalement prescrits dans les mines, en 1904.....	20.
» 19. Mines et usines réparties à l'égard des possesseurs.....	21.
» 20. Revenus nets, d'après les autorités de taxation, de l'exploitation des mines et des usines, en 1904.....	22.
Suppléments:	
A. Minerai de fer produit dans les divers pays pendant les années 1871—1903.....	23.
B. Fonte produite dans les divers pays pendant les années 1871—1903	24.

TILL KONUNGEN.

Jämlikt nådig föreskrift får Eders Kungl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegium härmed afgifva underdänig berättelse rörande bergshandteringen i riket år 1904, hvarvid under sär-

Kommerskollegii berättelse om bergshandteringen år 1904.

skilda afdelningar redogöres för A) Järnhandteringen, B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn, C) Arbetskraft, D) Fyndigheters förvärfvande och försvar, E) Bergverkens

fördelning efter ägare samt F) Bergverkens för beviljning uppskattade inkomst. De redogörelsen åtföljande tabellerna äro upprättade i hufvudsaklig öfverensstämmelse med motsvarande bilagor till närmast föregående årsberättelse.

A) Järnhandteringen.

a) Malmuppföring.

Under år 1904 hafva, enligt hvad tab. 1 närmare utvisar, ur 336 med malmfångst arbetade, inom 10 olika län belägna järngrufvor uppförats tillsammans 4,083,945 ton bergmalm, medan under år 1903 ur 322 dylika grufvor erhöles 3,677,520 ton. Ökningen i produktionen sistlidet år uppgick sålunda till 406,425 ton, motsvarande 11:1 procent. I och för sig är 1904 års produktionssiffra den högsta, som någonsin förekommit. En jämförande öfversikt af järnmalsbrytningen i medeltal per år under femårsperioderna från och med 1861 samt under hvartera af åren 1899—1904 meddelas i efterföljande tablå:

Brytningen i järngrufvorna åren 1861—1904.

Å r l i g e n.	Antal med malmfångst arbetade grufvor.	Bruten järnmalm. Ton.	Ökning (+) eller minskning (—) från föregående period eller år i procent.
1861—1865.....	500	453,486	—
1866—1870.....	422	542,323	+ 19:6
1871—1875.....	576	784,707	+ 44:7
1876—1880.....	382	721,232	— 8:1
1881—1885.....	496	874,423	+ 21:2
1886—1890.....	530	930,037	+ 6:4
1891—1895.....	339	1,517,434	+ 63:2
1896—1900.....	339	2,293,858	+ 51:2
1899.....	321	2,434,606	—
1900.....	341	2,607,925	+ 7:1
1901.....	346	2,793,566	+ 7:1
1902.....	332	2,896,208	+ 3:7
1903.....	322	3,677,520	+ 21:2
1904.....	336	4,083,945	+ 11:1

Såsom följande sammanställning närmare utvisar, faller den hufvudsakliga ökningen på Norrbottens län (med 373,013 ton) och i viss mån äfven på Stockholms län (med 36,123 ton), hvarförutom 1904 års brytning jämväl i Kopparbergs, Gäfleborgs, Östergötlands, Södermanlands och Värmlands län öfverstigit det föregående årets. I Västmanlands, Uppsala och Örebro län har redogörelseårets malmproduktion varit resp. 20,963, 6,546 och 1,547 ton mindre än det närmast förflutna årets.

Järnmalsbrytningen inom länerna åren 1903 och 1904.

L ä n.	Bruten järnmalm.		Ökning (+) eller minsk- ning (—) under 1904.
	1903.	1904.	
T o n.			
Stockholms län.....	25,938	62,061	+ 36,123
Uppsala län.....	65,160	58,614	— 6,546
Södermanlands län.....	23,679	24,507	+ 828
Östergötlands län.....	2,537	3,549	+ 1,012
Göteborgs och Bohus län	1) 230	—	— 230
Värmlands län	84,179	84,787	+ 608
Örebro län	333,143	331,596	— 1,547
Västmanlands län.....	232,661	211,698	— 20,963
Kopparbergs län.....	956,787	975,740	+ 18,953
Gäflleborgs län.....	11,545	16,719	+ 5,174
Norrbottens län	1,941,661	2,314,674	+ 373,013
Hela riket	3,677,520	4,083,945	+ 406,425

De särskilda länens relativa andelar i den samfälliga årsproduktionen 1904 framgår af nedanstående öfversikt, hvari äfven meddelas motsvarande relationstal för femårsperioderna 1886—1890, 1891—1895 och 1896—1900 samt de två åren 1902 och 1903:

Länens relativa andelar i järnmalsbrytningen åren 1886—1904.

L ä n.	Procent af produktionen i hela riket.					
	1886—1890.	1891—1895.	1896—1900.	1902.	1903.	1904.
Stockholms län....	1:51	1:39	0:35	0:30	0:70	1:52
Uppsala län.....	7:24	4:44	2:55	2:18	1:77	1:43
Södermanlands län	2:71	1:58	0:36	0:77	0:64	0:60
Östergötlands län..	0:60	0:20	0:07	0:03	0:07	0:09
Jönköpings län....	0:04	0:06	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	0:01	—
Värmlands län.....	10:11	5:63	3:42	2:97	2:29	2:08
Örebro län.....	25:69	19:18	12:98	11:26	9:06	8:12
Västmanlands län	20:99	12:40	8:61	8:28	6:33	5:18
Kopparbergs län...	26:47	31:09	34:26	27:47	26:02	23:89
Gäfleborgs län	0:99	0:68	0:40	0:37	0:31	0:41
Norrbottens län ...	3:65	23:35	35:80	45:87	52:80	56:68
Summa	100:00	100:00	100:00	100:00	100:00	100:00

Genom de uppgifter, som finnas intagna i tab. 1 rörande icke allenast det erhållna malmbeloppet utan jämväl kvantiteten brutet berg och malm tillsammans, är möjlighet beredd att genom beräkning utröna kvantitetsförhållandet mellan den lösbrutna bergmassan och den skrädda malmen, däri inbegripna plock, vask och separationsprodukt. Härvid är likväl nödigt, för vinnande af full noggrannhet, att

¹⁾ Enligt vunnne upplysning egentligen s. k. svart granit, inmutad såsom järnmalm. Motsvarande brytning för år 1904 upptages ej i tabellen öfver järnmalsbrytning.

frånräkna de ur äldre varp erhållna malmkvantiteterna äfven som den kvantitet berg och malm, som under året blifvit bruten men ej skrädd, angående hvilka förhållanden specificerade uppgifter finnas i anmärkningarna till tab. 1. Med iakttagande häraf har nedanstående öfversikt uppgjorts:

	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen skrädd malm. Ton.	Malm- procent.
Stockholms län.....	128,491	60,531	47.1
Uppsala län	106,486	57,751	54.2
Södermanlands län	36,092	24,507	67.3
Östergötlands län	8,444	3,549	42.0
Värmlands län.....	162,751	84,103	51.7
Örebro län	630,100	323,942	51.4
Västmanlands län	343,418	202,690	59.0
Kopparbergs län	1,520,612	970,139	63.8
Gäflborgs län	42,086	16,719	39.7
Norrbottnens län	3,257,798	2,314,674	71.1
Summa för hela riket	6,236,278	4,058,605	65.1

Det sålunda under redogörelseåret vunna malmutbytet har, såsom synes, för riket i dess helhet uppgått till 65.1 procent af kvantiteten brutet berg och malm tillsammans, medan motsvarande procenttal år 1903 utgjorde 62.4. Höjningen förklaras hufvudsakligen genom ökad brytningsmängd och stegradt malmutbyte i Norrbottens län, där malmprocenten år 1904 uppgått till 71.1 mot 66.2 det föregående året. Inom de öfriga länen har malmprocenten år 1904, jämförd med förhållandena år 1903, stigit i Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Värmlands och Gäflborgs län, varit oförändrad i Örebro län och nedgått i Stockholms, Västmanlands och Kopparbergs län.

Af den under redogörelseåret brutna kvantiteten bergmalm utgjordes 3,796,100 ton, motsvarande 93.0 procent, af magnetisk järnmalm eller svartmalm och 287,845 ton, motsvarande 7.0 procent, af järnglans, äfven kallad blodsten. Brytningen af sistnämnda malmsort, som i mera afsevärd mängd endast förekommer i Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län, har under de sista åren uppgått till:

1899	269,450 ton eller 11.1 % af hela malmmängden
1900	270,748 » » 10.4 » » » »
1901	286,576 » » 10.3 » » » »
1902	280,675 » » 9.7 » » » »
1903	296,820 » » 8.1 » » » »
1904	287,845 » » 7.0 » » » »

Med afseende på den under året skrädda malmens värde, hvilket jämlikt gällande föreskrifter skolat af bergverksägarne beräknas efter ungefärligt medelpris å grufbacken vid försäljningarna under året eller, där sådana ej skett, efter sannolika försäljningspriset, utvisa de inkomna primäruppgifterna, att dotsamma uppgick till ett totalbelopp af 21,513,644 kronor mot 16,625,154 kronor år 1903. Då, såsom ofvan omförmäls, malmfångsten i riket utgjorde 4,083,945 ton, blir alltså medelvärdet per ton 5 kronor 27 öre, hvilket i jämförelse med 1903, då motsvarande värde uppgick till 4 kronor 52 öre, innebär en prishöjning af 16.6 procent. Inom de olika malmproducerande länen ställde sig malmvärdena så som följer:

	Malmfångst. Ton.	Hela malm- värdet. Kronor.	Malmens medel- värde pr ton. Kronor.
Stockholms län	62,061	286,146	4.61
Uppsala län	58,614	497,651	8.49
Södermanlands län	24,507	191,838	7.83
Östergötlands län	3,549	28,000	7.89
Värmlands län	84,787	822,742	9.70
Örebro län	331,596	2,493,755	7.52
Västmanlands län	211,698	1,617,469	7.64
Kopparbergs län	975,740	4,692,005	4.81
Gäflborgs län	16,719	131,425	7.86
Norrbottnens län	2,314,674	10,752,613	4.65
Hela riket	4,083,945	21,513,644	5.27

För separation af järnmalm har, enligt Kollegium tillhandakomna uppgifter, under år 1904 varit använda 26 magnetiska separationsverk och 14 andra separationsverk, medelst hvilka separerats inalles 253,303 ton malm (mot 238,714 ton år 1903), fördelade på nedanstående nio län:

	Antal magnetiska separations- verk.	Antal andra separa- tionsverk.	Sepa- rations- produkt. Ton.
Stockholms län	2	—	15,156
Uppsala län	3	—	4,565
Södermanlands län	1	1	1,643
Värmlands län	1	1	3,157
Örebro län	6	5	38,838
Västmanlands län	3	4	10,113
Kopparbergs län	8	2	132,911
Gäflborgs län	1	—	1,583
Norrbottnens län	1	1	45,337
Summa	26	14	253,303

Den arbetsstyrka, som under år 1904 varit vid järngrufvorna sysselsatt, uppgifves till 10,060 personer. Per arbetare hafva sålunda erhållits 406.0 ton malm. Till jämförelse med förhållandena i enahanda hänseende under femårsperioderna 1861—1900 samt de särskilda åren från och med 1899 meddelas efterföljande medeltals- och årssiffror:

Årligen.	Antal gruf- arbetare.	Ton vunnen malm pr arbetare.
1861—1865	5,001	90.7
1866—1870	4,581	118.4
1871—1875	6,439	121.9
1876—1880	4,883	147.7
1881—1885	6,210	140.8
1886—1890	6,257	148.6
1891—1895	7,301	207.8
1896—1900	9,083	252.6
1899	9,063	268.6
1900	9,840	265.0
1901	10,475	266.7
1902	10,496	275.9
1903	10,130	363.0
1904	10,060	406.0

En från teknisk synpunkt lämpligare måttstock för bedömande af arbeteffekten vid grufbrytning erhålles, om vid beräkningen hänsyn toges till förhållandet mellan antalet under jord sysselsatta arbetare och kvantiteten berg, som af dessa arbetare brutits. Dylika uppgifter föreligga dock endast för tiden från och med år 1892. För 1904 och de närmast föregående fem åren hafva siffrorna varit:

År.	Under jord brutet berg. Ton.	Antal därmed sysselsatta arbetare.	Ton lösbrutet berg pr arbetare.
1899	1,711,853	3,946	434
1900	1,865,872	4,201	444
1901	1,979,248	4,429	447
1902	2,093,236	4,494	466
1903	2,307,875	4,321	534
1904	2,344,088	4,186	560

Skärskådas ytterligare förhållandet mellan den i dagbrott erhållna bergmassan och antalet arbetare ofvan jord, som haft en mot arbetarnes under jord svarande sysselsättning, så visar sig att, då kvantiteten dylikt berg år 1904 utgjorde 3,900,570 ton och antalet på ofvan angifna sätt sysselsatta arbetare uppgick till 2,120, arbeteffekten vid dagbrytning sagda år steg till 1,840 ton pr man. Jämlikt erhållna uppgifter voro motsvarande förhållanden:

År.	I dagen brutet berg. Ton.	Antal därmed sysselsatta arbetare.	Ton lösbrutet berg pr arbetare.
1899	2,280,422	1,497	1,523
1900	2,588,022	1,584	1,634
1901	3,004,033	1,818	1,652
1902	3,042,963	2,059	1,478
1903	3,576,866	2,094	1,708
1904	3,900,570	2,120	1,840

Sjö- och myrmalmer hafva år 1904 upptagits inom Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län till sammanlagd mängd af 702 ton, hvilkas uppgifna värde utgjorde 3,519 kronor eller 5 kronor 1 öre pr ton. Uppfordringen af dessa för framställande af gjuttackjärn afsedda malmer, hvilken i allmänhet utmärkt sig för en synnerlig ojämnhet i kvantitativt hänseende, beroende mestadels på vintrarnas beskaffenhet, men som i det hela afsevärdt minskats, har i medeltal under femårsperioderna 1861—1900 samt åren 1897—1904 omfattat följande kvantiteter:

Åren 1861—1865 ..	10,877 ton	År 1897	1,047 ton
» 1866—1870 ..	11,436	» 1898	368
» 1871—1875... ..	10,556	» 1899	594
» 1876—1880... ..	5,480	» 1900	1,575
» 1881—1885... ..	2,985	» 1901	1,594
» 1886—1890... ..	2,433	» 1902	408
» 1891—1895... ..	1,891	» 1903	321
» 1896—1900 ..	902	» 1904	702

Sammanläggas ofvan angifna belopp bruten bergmalm samt sjö- och myrmalmer, visar sig att den vunna järnmalmen i sin helhet uppgått till följande kvantiteter:

Åren 1861—1865	464,363 ton	År 1897	2,087,166 ton
» 1866—1870	553,759	» 1898	2,302,914
» 1871—1875	795,263	» 1899	2,435,200
» 1876—1880	726,712	» 1900	2,609,500
» 1881—1885	877,408	» 1901	2,795,160
» 1886—1890	932,470	» 1902	2,896,616
» 1891—1895	1,519,325	» 1903	3,677,841
» 1896—1900	2,294,760	» 1904 ..	4,084,647

Sammanlagda värdet å all under år 1904 erhållen järnmalm belöpte sig till 21,517,163 kronor.

b) Tackjärnstillverkning.

Under år 1904 hafva, såsom af tab. 2 kan inhämtas, vid 109 med arbetande masugnar försedda verk 133 dylika ugnar varit begagnade. Dessutom hafva 23 masugnar uppgifvits såsom brukbara, ehuru de icke under året varit i verksamhet. Sammanlagda blåsningstiden utgjorde 35,012 dygn, och tillverkningsmängden uppgick till 528,525 ton med 35,628,487 kronors uppgifvet värde, hvaraf 8,275 ton gjutgods, åstadkommet direkt från masugn. Föregående året, 1903, tillverkades vid 136 masugnar med en blåsningstid af 34,766 dygn 506,825 ton tackjärn, då det direkt framställda gjutgodset inberäknats. Redogörelseåret företer sålunda en till 21,700 ton eller 4.3 proc. uppgående ökning i produktionen af tackjärn.

De genom tackjärnsblåsningen i riket under de senaste decennierna vunna resultaten inhämtas för öfrigt af efterföljande siffror, som i fråga om femårsperioderna utgöra årsmedeltal:

Tackjärnstillverkningen i riket åren 1861—1904.

Årligen.	Tackjärn.	Gjutgods, framställt direkt från masugn.	Summa.	Ökning (+) eller minskning (—) i förhållande till föregående period eller år.
1861—1865	199,375	5,451	204,826	—
1866—1870	261,810	6,044	267,854	+ 30.8
1871—1875	326,510	5,946	332,456	+ 24.1
1876—1880	350,414	6,810	357,224	+ 7.5
1881—1885	423,176	6,201	429,377	+ 20.2
1886—1890	441,876	4,702	446,578	+ 4.0
1891—1895	465,141	6,006	471,147	+ 5.5
1896—1900	510,004	7,792	517,796	+ 9.9
1899.....	489,231	8,496	497,727	—
1900.....	518,787	8,081	526,868	+ 5.9
1901.....	521,165	7,210	528,375	+ 0.3
1902.....	530,696	7,417	538,113	+ 1.8
1903.....	498,282	8,543	506,825	— 5.8
1904.....	520,250	8,275	528,525	+ 4.3

Tages hänsyn till förhållandena, sådana de i förevarande hänseende gestaltat sig under år 1904 inom särskilda län,

visar sig, att absolut *ökning* i tillverkningsmängden uppstått inom Örebro (12,286 ton), Stockholms (8,756 ton), Gäfleborgs (8,479 ton), Västmanlands (2,266 ton), Kopparbergs (600 ton), Kalmar (519 ton) och Södermanlands län (417 ton), hvaremot *minskning* ägt rum i Värmlands (5,690 ton), Östergötlands (4,311 ton), Västernorrlands (938 ton), Uppsala (682 ton) och Jönköpings län (2 ton). Gifvetvis framstår betydelsen af dessa växlingar i en förändrad dager, när desamma bedömas efter förhållandet mellan årets för hvarje län uppkomna ökning eller minskning samt de respektive länens under föregående året redovisade tillverkningsbelopp. De i sådant afseende beräknade relativa talen angifva *ökning* för följande län, nämligen Stockholms med 188, Gäfleborgs med 12, Södermanlands med 11, Kalmar och Örebro hvartdera med 10, Västmanlands med 4 och Kopparbergs med ej fullt $\frac{1}{2}$ procent, men *minskning* för Östergötlands län med 27, Västernorrlands med 22, Värmlands med 11, Uppsala med 2 och Jönköpings med 1 procent.

Den betydelsefulla ställning med afseende på tackjärnstillverkningen, som Kopparbergs och Örebro län sedan gammalt intagit, hafva dessa tvenne län äfven år 1904 bibehållit, enär inom desamma framställts mer än hälften (52 proc.) af allt det tackjärn, som i riket blåsts. Närmast därefter i ordningen bland länen följde Gäfleborgs län med 15, Västmanlands med 11 och Värmlands med 9 procent. Till de återstående 13 procenten bidro gemensamt sju län. Efterföljande tabell innehåller medeltalsberäkningar för femårsperioderna 1886—1890, 1891—1895 och 1896—1900 samt årssiffror för tiden 1902—1904 rörande:

Länens relativa andelar i tackjärnstillverkningen åren 1886—1904.

L ä n.	Procent af tillverkningen i hela riket.					
	1886— 1890.	1891— 1895.	1896— 1900.	1902.	1903.	1904.
Stockholms län.....	1·02	0·94	0·88	0·87	0·92	2·54
Uppsala län.....	4·47	5·07	5·05	5·51	5·80	5·43
Södermanlands län	0·55	0·53	0·62	0·67	0·75	0·80
Östergötlands län..	3·72	3·27	3·27	3·17	3·10	2·15
Jönköpings län.....	0·20	0·14	0·05	0·03	0·04	0·04
Kronobergs län.....	0·02	—	0·02	—	—	—
Kalmar län.....	1·43	1·76	1·49	1·17	1·04	1·09
Skaraborgs län.....	0·13	—	—	—	—	—
Värmlands län.....	12·58	11·81	10·79	9·90	10·43	8·93
Örebro län.....	25·60	25·47	25·74	26·40	25·45	26·73
Västmanlands län..	9·51	8·58	10·03	11·12	10·71	10·70
Kopparbergs län...	25·07	26·40	26·46	24·84	26·52	25·55
Gäfleborgs län.....	12·61	13·83	13·98	15·01	14·39	15·40
Västernorrlands län	2·46	2·02	1·62	1·01	0·85	0·64
Västerbottens län..	0·38	0·18	—	—	—	—
Norrbottnens län...	0·25	—	—	—	—	—
Hela riket	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Medeltillverkningen per masugn utgjorde under redogörelseåret 3,974 ton, medelblåsingstiden 263 dygn och medeldygnstillverkningen 15·10 ton. För jämförelses skull och såsom tjänande i viss mån till ledning för bedömande af tackjärnstillverkningens utveckling i tekniskt hänseende meddelas

här nedan motsvarande medeltalsberäkningar för hvar femte år under tiden 1833—1898 samt därefter för hvarje efterföljande år:

Tackjärnstillverkningen per masugn i riket åren 1833—1904.

Å r.	Medeltill- verkning	Medelblås- ningstid	Medeldygn- tillverkning
	per masugn.		
	Ton.	Dygn.	Ton.
1833.....	434	156	2·78
1838.....	478	151	3·17
1843.....	571	153	3·73
1848.....	622	157	3·96
1853.....	624	136	4·59
1858.....	678	115	5·39
1863.....	902	133	6·78
1868.....	1,271	165	7·70
1873.....	1,619	202	8·01
1878.....	1,766	186	9·49
1883.....	2,212	216	10·24
1888.....	2,821	246	11·47
1893.....	2,983	245	12·18
1898.....	3,719	279	13·35
1899.....	3,530	263	13·43
1900.....	3,903	283	13·81
1901.....	3,801	272	13·96
1902.....	3,957	274	14·43
1903.....	3,727	256	14·58
1904.....	3,974	263	15·10

Bland länen föredro år 1904 Kopparbergs län den högsta medeltillverkningen (5,193 ton) och Gäfleborgs län den högsta medelblåsingstiden (313 dygn) per masugn, hvaremot såväl lägsta medeltillverkningen (207 ton) som ock lägsta medelblåsingstiden (36 dygn) per masugn förekom i Jönköpings län. Högsta medeldygnstillverkningen hade Kopparbergs län att uppvisa med 20·39 ton per masugn¹⁾, lägsta åter Jönköpings län med 5·75 ton, hvilket allt jämte motsvarande förhållanden för år 1903 inhämtas af efterföljande tabellariska sammanställning:

Tackjärnstillverkningen per masugn inom länen åren 1903 och 1904.

L ä n.	Medeltillverk- ning		Medelblås- ningstid		Medeldygn- tillverkning	
	p e r m a s u g n .					
	Ton.		Dygn.		Ton.	
	1903.	1904.	1903.	1904.	1903.	1904.
Stockholms län.....	2,334	3,356	211	219	11·09	15·31
Uppsala län	4,198	4,100	314	297	13·36	13·81
Södermanlands län	1,909	2,118	214	229	8·94	9·27
Östergötlands län..	3,920	3,790	271	230	14·49	16·45
Jönköpings län.....	209	207	38	36	5·50	5·75
Kalmar län.....	2,633	2,893	180	194	14·67	14·91

¹⁾ Vid ett inom detta län beläget verk, nämligen Domnarfvets järnverk, hvars masugnar delvis beskickas med koks, uppgick medeldygnstillverkningen per masugn till 53·08 ton, hvilket var den högsta produktion, som förekom vid något verk i riket.

L ä n.	Medeltillverkning		Medelblåsningstid		Medeldygns-tillverkning	
	per masugn.					
	Ton.		Dygn.		Ton.	
	1903.	1904.	1903.	1904.	1903.	1904.
Värmlands län.....	3,111	2,776	259	226	12'00	12'28
Örebro län	3,146	3,622	240	265	13'10	13'67
Västmanlands län..	3,876	4,038	285	296	13'61	13'62
Kopparbergs län...	4,978	5,193	250	255	19'95	20'39
Gästleborgs län.....	4,052	4,789	278	313	14'60	15'28
Västernorrlands län	4,323	3,385	268	212	16'13	15'97
Hela riket	3,727	3,974	256	263	14'58	15'10

Masugnarnes tillverkningar år 1904, närmare specificerade, utgjordes af följande olika slags tackjärn, oberäknadt gjutgods framställt direkt från masugn:

Smides- och puddeltackjärn.....	238,264 ton
Bessemer- och Martintackjärn	263,135 »
Gjuttackjärn för aducering.....	10,792 »
Gjuttackjärn för andra ändamål	8,059 »
Summa	520,250 ton.

De olika tackjärnssorternas kvantitativa betydelse har, procentiskt uttryckt, varit följande under de fem senaste produktionsåren:

	1900.	1901.	1902.	1903.	1904.
Smides- och puddeltackjärn.....	47.89 %	45.17 %	47.90 %	47.53 %	45.80 %
Bessemer- och Martintackjärn	48.29 »	50.99 »	49.20 »	49.13 »	50.58 »
Spegeljärn	0.37 »	0.33 »	0.22 »	—	—
Gjuttackjärn för aducering	1.93 »	1.56 »	1.51 »	1.49 »	2.07 »
Gjuttackjärn för andra ändamål	1.52 »	1.95 »	1.17 »	1.85 »	1.55 »
Summa	100.00 %	100.00 %	100.00 %	100.00 %	100.00 %

Det förstnämnda slaget, smides- och puddeltackjärn, framställdes år 1904 inom elfva af de tolf tackjärnsproducerande länen i kvantiteter, växlande från 56,348 ton i Örebro län ned till 1,660 ton i Västernorrlands län. Tillverkning af Bessemer- och Martintackjärn ägde rum inom nio olika län, af hvilka Kopparbergs, Örebro och Gäflleborgs tillsammans lämnade omkring 76 proc. af samfälliga beloppet. Spegeljärn har förut producerats vid Schisshyttans järnverk i Kopparbergs län, men brukets masugn har sedan år 1902 ej varit i verksamhet. Aducingstäckjärn framställdes inom fem olika län, men i betydligare mängd endast inom Örebro län, hvars tillverkning uppgick till 7,434 ton, motsvarande 69 proc. af hela årstillverkningen. Annat gjuttackjärn framställdes däremot i åtta skilda län med produktionsbelopp växlande mellan 3,183 ton (Värmlands län) och 144 ton (Kopparbergs län).

c) Framställning af smidbart järn och stål.

Antalet år 1904 begagnade verk för beredande af smidbart järn och stål uppgick enligt tab. 3 till 101 mot 105 år

1903. Förenämnda 101 verk voro belägna inom aderton olika län (Stockholms stad inberäknad), af hvilka Örebro län hade att uppvisa det största antalet, 18, medan Västmanlands och Kopparbergs län hvartdera räknade 14, Gäflleborgs 10, Uppsala och Värmlands län hvartdera 9 o. s. v.

De härddar och andra ugnar, som under redogörelseåret varit använda för omvandling af tackjärn till smidbart järn och stål äfvensom af smidesjärn till stål, redovisas jämväl i förberörda tabell, men några hjälpugnar, såsom räckerhärddar och vällugnar m. m. d., äro lika litet där upptagna som rostugnar och varmluftsapparater vid tackjärnstillverkningen.

Antalet använda Lancashiresmälthärddar utgjorde 277, fördelade på 13 olika län, antalet Franche-Comté-härddar 10, på 6 län, Vallonsmälthärddar 26, på 3 län, samt härddar för skrotsmältning 13, på 8 län. Sammanlagdt begagnades således 326 härddar för färskning och skrotsmältning. Af puddelugnar voro under året endast 3 i bruk, alla i Västmanlands län. För götmetalls framställande användes år 1904 inom 13 särskilda län 89 ugnar, hvaraf 24 Bessemer-, 54 Martin- och 9 degelstålsugnar samt 2 elektriska smältugnar (vid Kortfors i Örebro län och Gysinge i Gäflleborgs län). De under året i bruk varande brännstålsugnarne voro till antalet 7, tillhörande 3 olika län.

För att erhålla summan af allt smidbart järn och stål äro i tab. 4 sammanförda oväldiga såväl smältstycken och råskenor som göt. Det är nämligen endast dessa oväldiga mellanprodukter, som omfatta hela summan af smidbart järn och stål, ty utom att dessa såsom sådana delvis exporteras, blir en annan del där af såsom ämnesjärn dels vid järnverken själfva använd till manufaktur, dels afyttrad till inhemska mekaniska verkstäder, och då ingendera af dessa delar inom landet omvandlas till sådana produkter, som böra inordnas i berättelsen om bergshandteringen, kan aldrig summan af väldigt¹⁾ järn och stål, stång-, fason- och finjärn m. fl. i tab. 5 upptagna produkter gifva ett riktigt begrepp om tillverkningsbeloppet af smidbart järn och stål. De år 1904 erhållna mellanprodukterna, däri inberäknadt skrotadt gjutgods af smidbart järn och stål, utgjordes af:

	Vikt i ton.	Värde i kronor.
Oväldiga smältstycken och råskenor...	189,246	20,059,367
Oväldig götmetall.....	332,571	34,550,003
Blåstål eller oräckt brännstål	951	220,118

Förstnämnda tillverkningar eller smältstycken och råskenor, som framställdes inom sexton olika län, med maximi-produktion (36,086 ton) i Örebro län, utgjordes till allra största delen, 176,039 ton eller 93.0 proc., af Lancashire-smältstycken. Af andra i härd beredda smältstycken, däri äfven inräknade sådana, af hvilka Franche-Comté-stångjärnet blifvit framställt, uppgick årsproduktionen till endast 11,530 ton eller 6.1 proc., och återstående 1,677 ton (0.9 proc.) utgjordes af puddelråskenor. Under de senast gångna sex åren

¹⁾ Såsom väldigt har räknats äfven sådant järn och stål, som med delvis bibehållet framställningsvärme före utvalningen endast insatts i värmetjämnings- eller svettningsspropar.

har tillverkningen af smältstycken och råskenor omfattat följande kvantiteter:

År 1899.....	195,331 ton
» 1900.....	188,455 »
» 1901.....	164,850 »
» 1902.....	186,076 »
» 1903.....	192,342 »
» 1904.....	189,246 »

Redogörelseåret företer alltså en minskning i tillverkningen af smältstycken och råskenor, uppgående till 3,096 ton eller 1½ procent.

Det andra slaget af hithörande produkter, nämligen götmetall, utgjordes af 78,577 ton (23½ proc.) Bessemer-, 252,832 ton (76½ proc.) Martin- och 1,162 ton (0¼ proc.) degelmetall. Här af utgjordes 7,504 ton af skrotadt gjutgods, hvar af största delen eller 7,423 ton Martingjuts. Tillverkningen af götmetall under hvartera af åren 1899—1904 inhämtas af nedanstående produktionssiffror, som utvisa kvantiteterna i ton:

År.	Bessemermetall.	Martinmetall.	Degelmetall.	Summa götmetall.
1899	91,898	179,357	1,225	272,480
1900	91,065	207,418	1,121	299,604
1901	77,231	190,877	1,088	269,196
1902	84,014	201,311	1,091	286,416
1903	84,229	232,878	1,105	318,212
1904	78,577	252,832	1,162	332,571

Jämföras de tvenne senaste årens siffror, visar det sig, att tillverkningen af Bessemermetall minskats med 5,652 ton, medan tillverkningen af Martinmetall ökats med 19,954 ton och af degelmetall med 57 ton. I sin helhet har alltså produktionen af götmetall under år 1904 ökats med 14,359 ton eller 4½ procent. Bland Martingöt hafva här inräknats 552 ton från elektrisk smältugn, hvar af 98 ton framställt vid Kortfors i Örebro län och 454 ton vid Gysinge i Gäfleborgs län.

Bessemermetall framställdes år 1904, likasom de närmast föregående åren, endast inom Kopparbergs, Gäfleborgs, Örebro och Värmlands län. Tillverkning af Martinmetall förekom inom tolf län; största produktionsbeloppen hade Kopparbergs, Örebro, Västmanlands, Gäfleborgs och Värmlands län, hvilka tillsammans bidrogo med 87¼ procent af den samfällida produktionen. Degelmetall framställdes vid verk belägna i Stockholms stad samt Uppsala och Kopparbergs län.

Med de så kallade basiska defosforiseringsmetoderna hafva i vårt land år 1904 framställt 168,453 ton i ofvan angifna belopp inräknad götmetall, hvar af 35,501 ton Bessemer- och 131,778 ton Martingöt samt 1,174 ton Martingjuts. Nära en tredjedel af dessa tillverkningar (eller 55,463 ton) framställdes vid Domnarfvets järnverk i Kopparbergs län. Andra järnverk i riket, där samma tillverkningsmetoder tillämpats, äro Hofors i Gäfleborgs län (med 16,039 ton), Degerfors i Örebro län (med 15,989 ton), Avesta i Kopparbergs län (med 15,583 ton), Sandviken i Gäfleborgs län (med 13,049 ton) samt Schebo i Stockholms län, Söderfors i Uppsala län, Ankarsrum i Kalmar län, Kallinge i Blekinge län, Gullöfors i Älfsborgs

län, Nykroppa i Värmlands län, Fagersta, Hallstahammar, Kolsva och Surahammar i Västmanlands län, Fors, Horndal och Smedjebacken i Kopparbergs län äfvensom Forsbacka i Gäfleborgs län. Angående de med tillhjälp af de basiska metoderna erhållna kvantiteter götmetall meddelas nedanstående uppgifter:

År.	Bessemergöt. Ton.	Martingöt. Ton.	Martin- gjutgods. Ton.	Summa Ton.
1899.....	28,933	57,255	757	86,945
1900.....	29,668	85,316	860	115,844
1901.....	32,488	79,464	633	112,585
1902.....	30,037	82,690	837	113,564
1903.....	35,870	112,228	966	149,064
1904.....	35,501	131,778	1,174	168,453

Den produktionsökning, som under redogörelseåret inträd, uppgår till 19,389 ton eller 13½ procent.

Uti tab. 5 redogöres för väldt järn och stål, stång-, fason- och finjärn samt -stål jämte andra gröfre tillverkningar af smidesjärn och -stål, som, oberäknadt i vissa fall omvällningar, direkt framställt af tillförene ej väldda ämnen. Då allt sådant, som med fog kan anses såsom verklig manufaktur, icke med större rätt än t. ex. vid järnverk framställda maskiner kan sägas höra till bergshandteringen, har, på sätt i föregående årsberättelser skett, all egentlig manufaktur, såsom bleck- eller tunnplåt, spik, redskapssmide och mera dylikt, som framställes af förut väldt järn och stål, uteslutits ur förevarande redogörelse och, likasom efter omsmältning af tackjärn beredt gjutgods, öfverflyttats till berättelsen om fabriker och handverk, hvaremot tubännen, grofplåt för ångpannor, fartyg, bryggor m. m. d., järnvägs-skenor, järnväghjulband (tires), axlar, ankare och andra grof-smiden, hvilka alla med omedelbart föregående vällning mera direkt framställas, i denna tabell sammanställt med stång-, fason- och finjärn samt -stål, som af enahanda ämnen på liknande sätt beredas. I fråga om axlar och somliga andra grof-smiden må dock anmärkas, att i de undantagsfall, då dylika tillverkningar möjligen utföras vid mekaniska verkstäder utan egen järntillverkning, blifva desamma redovisade i berättelsen om fabriker och handverk, hvar af följer, att här meddelade siffror måhända icke fullt omfatta produktionen i dess helhet.

För lättare överblick af de olika tillverkningar, som i förenämnda tab. 5 finnas specificerade särskildt för hvarje län, äro i följande tablå årsuppgifterna, för så vidt de afse produktionens kvantitet och värde inom hela riket, sammanförda med jämförande kvantitetssiffror för det närmast föregångna året, hvarjämte i skilda kolumner procentiskt angifvits hvarje år 1904 redovisad tillverknings fördelning på de ämnen, välljärn och götmetall, hvar af densamma framstälts:

Tillverkningar af smidesjärn och -stål åren 1903 och 1904.

	Tillverkningsbelopp		Värdet å 1901 års tillverk- ningar.	År 1904 fram- ställdes af	
	år 1903.	år 1904.		väll- jörn.	göt- metall.
	T o n.		Kronor.	Procent.	
Värläda ämnen för export (blooms, billets etc.).....	13,675	16,921	2,262,934	—	100·0
Stångjärn och -stål.....	178,538	181,775	27,441,926	50·4	49·6
Ej spec. fasonjärn och -stål	7,615	9,020	1,213,360	—	100·0
Band-, söm- och ej spec. fin- järn	74,823	71,113	10,205,111	44·8	55·2
Valstråd i ringar	31,805	31,863	4,575,455	13·9	86·1
Tubämnen, ihålliga.....	6,708	8,051	4,371,504	—	100·0
massiva.....	18,251	15,543		—	100·0
Grof plåt	14,027	16,331	2,481,654	0·01	99·99
Järnvägsbjudband (tires)...	2,311	1,831	374,048	—	100·0
Axlar	2,444	2,819	699,234	12·1	87·9
Ankare och andra grofsmi- den	2,832	3,193	899,090	47·7	52·3
Summa.	353,029	358,459	54,524,316	38·5	61·7

Den i tablån först upptagna tillverkningen, vällda blooms och billets för export, framställdes år 1904 inom nio af rikets län, hufvudsakligast i Gäfleborgs, Kopparbergs, Västmanlands och Värmlands län med resp. 4,304, 3,324, 2,902 och 2,404 ton.

Stångjärn och -stål framställdes uti sexton olika län. Främst bland dessa i afseende på årstillverkningens storlek stodo Kopparbergs, Gäfleborgs och Västmanlands län med resp. 45,732, 31,048 och 29,794 ton; därefter följde Örebro län med 17,498 ton, Uppsala med 16,713 ton, Östergötlands med 15,823 ton och Värmlands med 11,362 ton, medan för öfriga nio län den samfärdiga tillverkningen ej steg högre än till 13,805 ton.

Det för ej särskildt specificeradrt fasonjärn och -stål ofvan anförda produktionsbeloppet redovisades från tre olika län, nämligen från Kopparbergs 7,642 ton, Örebro 1,241 ton och Gäfleborgs 137 ton.

Beträffande band-, söm- och ej särskildt specificerad finjärn framstodo bland de sju med dylik tillverkning under redogörelseåret sysselsatta länen Örebro och Kopparbergs län såsom de i sådant hänseende mest produktiva. Deras produktion utgjorde nämligen resp. 16,957 och 15,053 ton, medan från Östergötlands län erhöles 9,734 ton, från Värmlands 9,533 ton, från Västmanlands 9,012, från Gäfleborgs 9,003 och från Kalmar län 1,821 ton.

Valstråd i ringar tillverkades i sju olika län, företrädesvis i Kopparbergs län med 9,346 ton, Örebro med 7,093 ton, Gäfleborgs med 6,733 ton och Värmlands län med 5,387 ton, medan återstående 3,304 ton fördelade sig på Kalmar, Västmanlands och Östergötlands län.

Af tubämnen, ihåliga och massiva, hade under redogörelseåret framställts 11,472 ton (däraf 5,724 ton ihåliga) i Gäffleborgs län, 7,247 ton (däraf 1,466 ton ihåliga) i Värmlands län, 4,731 ton (däraf 728 ton ihåliga) i Västmanlands län och 144 ton (däraf 133 ton ihåliga) i Örebro län.

Grofplåt tillverkades vid järnverk belägna inom Kopparbergs, Örebro, Västmanlands och Östergötlands län. Det förstnämnda länets produktion utgjorde 10,207 ton eller mer än tre femtedelar af den totala årstillverkningen (16,331 ton).

Utvalsnings af järnvägshjulband (tires) ägde rum endast i Gäfleborgs län (1,831 ton).

Axlar, ankare och andra gröfte smiden framställdes hufvudsakligen inom Västmanlands, Värmlands, Östergötlands, Kopparbergs och Gäfleborgs län.

Om till stångjärn i vidsträckt bemärkelse hänföres såväl hvad här i mera egentlig bemärkelse förstått med stångjärn som ock vällöda blooms och billets, ej specificerad fason- och finjärn samt -stål äfvensom valstråd i ringar samt tubämnen, ställer sig en jämförelse i afseende på tillverkningskvantiteterna häraf under hvarterdera af åren 1899—1904 så som nedanstående siffror utvisa:

År 1899.....	335,706	ton
» 1900.....	329,965	»
» 1901.....	271,393	»
» 1902.....	313,489	»
» 1903.....	331,415	»
» 1904.....	334,286	»

För vinnande af kännedom om förhållandet mellan smidt och valsadt stångjärn och -stål har i tab. 6 en uppdelning gjorts, af hvilken framgår bland annat att, oberäknadt fin- och fasonjärn samt -stål, som framställes uteslutande medelst valsning, år 1904 beredts 29,940 ton stångjärn och -stål medelst smidning och 137,828 ton medelst valsning. I hvilket förhållande smidning eller valsning användts under de sist gångna åren vid framställande af stångjärn och -stål i inskränkt bemärkelse, framgår af efterföljande siffror:

År.	Stångjärn och -stål, beredt medelst			
	smidning.		valsning.	
1899	39,790	ton == 23·6 proc.	128,487	ton == 76·4 proc.
1900	36,400	» == 22·1 »	128,283	» == 77·9 »
1901	31,023	» == 22·6 »	106,148	» == 77·4 »
1902	31,131	» == 19·4 »	129,130	» == 80·6 »
1903	31,448	» == 19·1 »	133,544	» == 80·9 »
1904	29,940	» == 17·8 »	137,828	» == 82·2 »

Af den för år 1904 angifna kvantiteten smidt stångjärn och -stål hade 24,924 ton (83·3 proc.) utsmidts af smältstycken, 4,710 ton (15·7 proc.) af gütmetall och 306 ton (1·0 proc.) af brännstål. Af valsadt stångjärn och -stål i inskränkt bemärkelse hade sagda år 61,117 ton (44·3 proc.) utvalsats af i hård beredt järn och stål, 1,511 ton (1·1 proc.) af puddeljärn och -stål samt 75,200 ton (54·6 proc.) af gütmetall.

Smidt stångjärn och -stål framställdes inom femton olika län, hvaribland Uppsala, Örebro, Kopparbergs, Västmanlands och Gäfleborgs län intogo främsta rummen med en årstillverkning af resp. 9,868, 6,495, 4,970, 3,367 och 3,295 ton. Medelst valsning beredt stångjärn och -stål framställdes åter inom elfva län, bland hvilka Kopparbergs och Västmanlands län hade att uppvisa den högsta produktionen, resp. 37,967 och 25,786 ton, eller tillsammans 46:3 proc. af totalbeloppet.

d) Träkolsförbrukningen vid järnverken.

Förbrukningen af träkol vid rikets järnverk har under år 1904 i sin helhet uppgått till 44,063,813 hektoliter, åsatta ett sammanlagdt värde af 20,338,740 kronor.

Inom de särskilda länen har järnverkens träkolsförbrukning under redogörelseåret uppgått till:

	Kvantitet. Hektoliter.	Värde. Kronor.	Medelvärde per hektoliter. Kronor.
Stockholms län	899,424	383,604	0.43
Uppsala län	3,492,807	1,409,641	0.40
Södermanlands län	386,556	136,143	0.35
Östergötlands län	1,455,865	710,370	0.49
Jönköpings län	31,517	14,612	0.46
Kronobergs län	7,300	2,555	0.35
Kalmar län	599,599	245,476	0.41
Blekinge län	17,970	8,233	0.46
Skaraborgs län	6,486	2,594	0.40
Värmlands län	3,815,447	1,740,900	0.46
Örebro län	9,923,315	5,186,706	0.52
Västmanlands län	5,043,487	2,583,152	0.51
Kopparbergs län	10,317,366	4,568,487	0.44
Gäflleborgs län	7,725,698	3,224,254	0.42
Västernorrlands län	331,476	119,163	0.36
Västerbottens län	9,500	2,850	0.30
Hela riket	44,063,813	20,338,740	0.46

Såsom här af framgår, hafva Kopparbergs och Örebro län att uppvisa den afgjordt största förbrukningen af träkol, nämligen resp. 10,317,366 och 9,923,315 hektoliter. Närmast dessa län komma Gäflleborgs (med 7,725,698 hektoliter), Västmanlands (med 5,043,487 hektoliter) och Värmlands län (med 3,815,447 hektoliter).

Nedanstående sammanställning utvisar kvantitet, sammanlagdt värde och medelvärde per hektoliter för vid järnverken förbrukade träkol åren 1899—1904:

År.	Kvantitet. Hektoliter.	Värde. Kronor.	Medelvärde per hektoliter. Kronor.
1899.....	44,182,116	20,261,379	0.46
1900.....	46,856,170	28,759,172	0.61
1901.....	45,313,707	23,858,079	0.53
1902.....	45,285,439	20,455,552	0.45
1903.....	43,291,296	19,485,931	0.45
1904.....	44,063,813	20,338,740	0.46

B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn.

a) Malmer.

Ur de för vinnande af annan malm än järnmalm år 1904 arbetade grufvor hafva, såsom af de i tab. 7 sammanförda uppgifterna kan i detalj inhämtas, följande till kvantitet och värde angifna olika slag af malm blifvit uppfordrade:

Kommerskollegii berättelse om bergshandteringen år 1904.

	Vikt.	Värde.
Silfver- och blymalm	8,187 ton	174,054 kronor.
Kopparmalm	36,834 »	368,200 »
Manganmalm	2,297 »	35,500 »
Zinkmalm	57,634 »	2,461,925 »
Svafvelkis	15,957 »	159,570 »

I samma tabell finnas äfven meddelade fullständiga uppgifter angående kvantiteten brutet berg och malm tillsammans. Då emellertid ur det samtidigt med malmerna lösbrutna gräberget ofta utskräfts flera sorters malm, har det ej varit möjligt att för hvarje malmslag specifikt angifva den däremot svarande bergmassan. Inalles utgjorde kvantiteten brutet berg och malm 312,173 ton, hvarur erhöles ofvannämnda olika malmslag, som sammanlagda uppgå till ett belopp af 120,909 ton och alltså utgöra 38.7 proc. af hela den brutna bergmassan.

För att åskådliggöra i hvad mån brytningen af malmer, andra än järnmalm, ökats eller minskats under år 1904 i förhållande till enahanda brytning under hvartdera af närmast föregående fyra år, har Kollegium här nedan sammanställt uppgifterna i berörda hänseende för femårsperioden 1900—1904 med angifvande af kvantiteterna i ton:

	1900.	1901.	1902.	1903.	1904.
Silfver- o. blymalm...	5,300	11,366	9,378	9,792	8,187
Kopparmalm	22,725	23,660	30,095	36,687	36,834
Däraf guldförande	1,054	988	1,858	1,467	658
Manganmalm	2,651	2,271	2,850	2,244	2,297
Zinkmalm	61,044	48,630	48,783	62,927	57,634
Svafvelkis	179	—	—	7,793	15,957
Grafit	—	1,727	—	—	—

Vid jämförelse mellan de tvenne sist förflutna årens produktionssiffror framgår, att under år 1904 brytningsmängden ökats i fråga om kopparmalm med 147 ton, manganmalm med 53 ton och svafvelkis med 8,164 ton, men däremot minskats med afseende på silfver- och blymalm med 1,605 ton och zinkmalm med 5,293 ton.

b) Stenkol och eldfasta leror.

Enligt det i tab. 8 meddelade sammandrag af uppgifterna rörande uppfordringen år 1904 ur rikets stenkolsgufvor användes för densamma nämnda år 18 uppfordringsschakt, däraf 1 vid ett stenkolshält i Kristianstads län och återstående 17 vid de sju inom Malmöhus län belägna stenkolshälten. Totala brytningsmängden eller kvantiteten brutet berg, stenkol och lera utgjorde 628,910 ton, hvaraf erhöles 320,984 ton stenkol af olika kvaliteter samt 166,888 ton eldfast lera och 56,349 ton klinkerlera. Värde å de erhöles stenkolerna har uppgifvits till 2,426,697 kronor, å den eldfasta lera till 323,105 kronor och å klinkerleran till 129,989 kronor.

På de i tabellen närmare angifna stenkolssorterna fördelade sig hela summan sålunda:

N:r 1	157,674 ton = 49.1 proc.
N:r 2	129,908 » = 40.5 »
N:r 3 (inbegripet flis)	33,402 » = 10.4 »
Summa	320,984 ton = 100.0 proc.

För jämförande översikt af tillverkningarna under de sistförflutna sex åren meddelas följande kvantitetsuppgifter:

År.	Stenkol.	Eldfast lera.	Klinkerlera.
1899	239,344 ton	129,875 ton	40,312 ton
1900	252,320 »	160,585 »	35,843 »
1901	271,509 »	175,876 »	40,408 »
1902	304,733 »	161,312 »	65,024 »
1903	320,390 »	172,718 »	57,321 »
1904	320,984 »	166,888 »	56,349 »

Brytningen af stenkol har, enligt hvad förestående siffror ådagalägga, år 1904 försiggått i endast obetydligt större skala än år 1903; skillnaden i de under sagda tvenne år vunna totalbeloppen uppgick blott till 594 ton, motsvarande 0·2 procent. Af eldfast lera har under redogörelseåret brutits 166,888 ton mot 172,718 ton år 1903, utvisande alltså dessa produktionssiffror en minskning af 5,830 ton eller 3·4 procent. I fråga om förhållandet mellan de under senaste tvenne år brutna kvantiteterna klinkerlera framträder för redogörelseåret en minskning af 972 ton eller 1·7 procent.

När för utrönande af arbetseffekten vid stenkolsgrufvorna kvantiteten brutet berg sammanställs med antalet under jord sysselsatta arbetare, erhållas beträffande de sex senaste åren följande relationer:

År.	Brytningsmängd. Ton.	Antal arbetare under jord.	Ton lösbrutet berg pr arbetare.
1899	485,525	1,329	365
1900	531,885	1,409	377
1901	570,875	1,582	361
1902	608,183	1,647	369
1903	625,747	1,687	371
1904	628,910	1,624	387

c) Fältspat.

Enligt de till Kollegium inkomna uppgifterna angående fältspatsbrytningen i riket hafva, såsom tab. 9 utvisar, vid 24 under arbete varande brott erhållits inalles 18,021 ton fältspat, hvars värde uppskattats till 201,360 kronor, utgörande i genomsnitt 11 kronor 17 öre per ton. Då af de i tabellen specificerade uppgifterna framgår, att medelpriset växlat ej obetydligt, beror detta därpå, att tvenne till värdet väsentligen olika produkter blifvit redovisade, den ena kallad prima, den andra sekunda, af hvilka den förra i regeln betingar minst dubbelt så högt pris som den senare. Af det förstnämnda slaget erhöles inalles 10,544 ton och af det sistnämnda 7,477 ton.

Af de sju olika län, inom hvilka fältspatsbrytning under redogörelseåret ägde rum, hade Stockholms län att uppvisa den största produktionen, uppgående till 6,286 ton. Därefter följde i ordningen Östergötlands län med 4,331 ton och Västmanlands län med 3,467 ton. Återstående 3,937 ton brötos inom Göteborgs och Bohus, Blekinge, Älfsborgs samt Örebro län. Största kvantiteten vid något fältspatsbrott uppfordrad fältspat erhöles vid Kolsva, beläget inom Bro socken af Västmanlands län, och utgjorde 3,467 ton.

För de senaste sex åren hafva följande brytningskvantiteter fältspat redovisats:

År.	1:ma. Ton.	2:da. Ton.	Tillsammans. Ton.
1899	6,849	9,168	16,017
1900	6,411	8,817	15,228
1901	5,561	7,941	13,502
1902	6,517	11,443	17,960
1903	10,916	8,476	19,392
1904	10,544	7,477	18,021

Då exportstatistiken, i hvilken artikeln fältspat specificerats fr. o. m. år 1901, för de tre senaste åren angifver utförseln af nämnda vara hafva omfattat resp. 20,957, 19,256 och 22,220 ton, torde, i betraktande därpå att en afsevärd förbrukning af ifrågavarande vara äger rum jämväl inom riket, ofvan redovisade tillverkningsmängder vara för låga.

d) Metaller.

Under hänvisning, för närmare detaljers inhämtande, till tab. 10 får Kollegium i afseende å hithörande produkter meddela följande översikt.

Guld. Produktionen år 1904 omfattade ett belopp af 60·884 kg. med ett angifvet värde af 151,594 kronor. Af hela produktionsbeloppet hade 60·511 kg. erhållits vid Falu kopparverk samt det öfriga vid Kafveltorps blyhytta i Örebro län. Allt det framställda guldet erhöles på våta vägen. I jämförelse med resultatet för år 1903 visar guldproduktionen under år 1904 en ökning af 10·247 kg., såsom af nedanstående siffror, hvilka jämväl ange årsmedeltalen för femårsperioderna under tiden 1861—1900 samt årsproduktionen åren 1897—1902, närmare belyses:

Åren 1861—1865... 14·895 kg.	År 1897	113·318 kg.
» 1866—1870... 8·232 »	» 1898	125·937 »
» 1871—1875... 5·133 »	» 1899	106·245 »
» 1876—1880... 5·776 »	» 1900	88·483 »
» 1881—1885... 24·796 »	» 1901	62·723 »
» 1886—1890... 77·577 »	» 1902	94·309 »
» 1891—1895... 93·895 »	» 1903	50·637 »
» 1896—1900... 109·702 »	» 1904	60·884 »

Silfver. Sammanlagda produktionsbeloppet vid de med tillverkning af silfver år 1904 sysselsatta verk uppgick till 650·8 kg., i penningvärde utgörande 44,863 kronor. Härtill hade Sala silfververk bidragit med 328·2 kg. I jämförelse med år 1903 visar redogörelseåret ett ogynnsamt resultat, i det att tillverkningsmängden minskats med 353·8 kg. Årsproduktionen i sin helhet utgjorde i genomsnitt under femårsperioderna från och med 1861 samt under hvarterdera af åren 1897—1904:

Åren 1861—1865... 1,128·9 kg.	År 1897	2,218·2 kg.
» 1866—1870... 1,185·3 »	» 1898	2,032·9 »
» 1871—1875... 779·9 »	» 1899	2,290·3 »
» 1876—1880... 1,116·9 »	» 1900	1,927·4 »
» 1881—1885... 1,713·0 »	» 1901	1,557·3 »
» 1886—1890... 4,254·2 »	» 1902	1,365·2 »
» 1891—1895... 3,478·1 »	» 1903	1,004·6 »
» 1896—1900... 2,110·2 »	» 1904	650·8 »

Bly. Det under år 1904 för riket uppnådda produktionsbeloppet utgjorde 588,725 kg., hvaraf 4,400 kg. blyglete (silfverglitt). Föregående år uppgick motsvarande produktions-siffra till 677,924 kg. och har alltså en minskning i produktionen ägt rum, uppgående till 89,199 kg. Värdet å 1904 års tillverkning har uppgifvits till 124,306 kronor.

Under femårsperioderna från och med 1861 samt åren 1897—1904 omfattade blytillverkningen per år nedanstående belopp:

Åren 1861—1865	444,770 kg.	År 1897.....	1,479,809 kg.
» 1866—1870	395,833 »	» 1898.....	1,558,826 »
» 1871—1875	53,592 »	» 1899.....	1,606,187 »
» 1876—1880	71,985 »	» 1900.....	1,423,874 »
» 1881—1885	269,422 »	» 1901.....	988,396 »
» 1886—1890	274,358 »	» 1902.....	842,693 »
» 1891—1895	635,974 »	» 1903.....	677,924 »
» 1896—1900	1,519,643 »	» 1904.....	588,725 »

Koppar. Koppartillverkningen i riket har under år 1904 lämnat som resultat inalles 533,423 kg. gar- och raffinadkoppar, hvilket är 242,615 kg. mindre än år 1903. Största tillverkningen bedrivs vid Hälsingborgs kopparverk, där sedan år 1902 raffineras dels vid samma verk producerad cementkoppar dels från Norge importerad bessemererad koppar. Värdet af den framställda kopparen har uppgifvits utgöra 587,228 kronor.

Framställningen af gar- och raffinadkoppar har i årligt medeltal under femårsperioderna 1861—1900 samt under hvartera af åren 1897—1904 omfattat nedan angifna kvantiteter:

Åren 1861—1865	1,731,169 kg.	År 1897.....	288,595 kg.
» 1866—1870	2,003,335 »	» 1898.....	234,808 »
» 1871—1875	1,162,358 »	» 1899.....	178,855 »
» 1876—1880	925,048 »	» 1900.....	136,007 »
» 1881—1885	770,793 »	» 1901.....	137,382 »
» 1886—1890	835,298 »	» 1902.....	177,987 »
» 1891—1895	479,584 »	» 1903.....	776,038 »
» 1896—1900	217,370 »	» 1904.....	533,423 »

Zink. Framställning af zink har under år 1904 ägt rum vid aktiebolaget Saxbergets zinkfabrik i Älfsborgs län och Hallstahammars elektriska smältverk i Västmanlands län till en sammanlagd kvantitet af 223,052 kg. med uppgifvet värde af 82,200 kronor.

c) Diverse bergverksprodukter.

Svafvel. Vid Falu kopparverk, det enda verk, hvarest under de senare åren svafvel producerats, har under år 1904 destillerats 34,900 kg. svafvel, värderade till 2,792 kronor. Produktionen utgjorde:

År 1899.....	—
» 1900.....	70,000 kilogram
» 1901.....	—
» 1902.....	74,000 »
» 1903.....	—
» 1904.....	34,900 »

Årliga medeltillverkningen under femårsperioden 1899—1903 var 28,800 kg.

Kopparvitriol. Tillverkningen här af, som bedrivits endast vid Falu kopparverk, uppgick år 1904 till 1,248,303 kg. och uppskattades till ett värde af 405,70 kronor. Produktionen, som under redogörelseåret ökats med 77,389 kg., omfattade:

År 1899.....	1,287,442 kilogram
» 1900.....	1,264,946 »
» 1901.....	1,224,040 »
» 1902.....	1,256,767 »
» 1903.....	1,170,914 »
» 1904.....	1,248,303 »

Årliga medeltillverkningen under de föregående fem åren utgjorde 1,240,822 kg.

Järn vitriol. Äfven denna tillverkning har under år 1904 endast förekommit vid Falu kopparverk. Dess kvantitet uppgår till 147,750 kg. och dess värde till 6,648 kronor. Föregående års tillverkning uppgick till 61,500 kg., hvadan en produktionsökning af 86,250 kg. under redogörelseåret inträddt. Tillverkningen under år 1904 och närmast föregående fem år har omfattat följande kvantiteter:

År 1899...	105,120 kilogram
» 1900.....	183,060 »
» 1901.....	140,450 »
» 1902.....	126,750 »
» 1903.....	61,500 »
» 1904.....	147,750 »

Årliga medeltillverkningen under de fem åren 1899—1903 utgjorde 123,376 kg.

Alun. Tillverkningen här af, bedrivs vid två verk, af hvilka Skånska superfosfat- och svafvelsyrefabriken i Hälsingborg år 1904 likasom föregående år har att uppvisa det högsta beloppet, omfattar följande kvantiteter:

År 1899.....	164,167 kilogram
» 1900.....	167,179 »
» 1901.....	120,515 »
» 1902.....	132,339 »
» 1903.....	140,465 »
» 1904.....	124,930 »

hvaraf synes, att produktionen under redogörelseåret minskats med 15,535 kg. Värdet å 1904 års produktion uppgick till 11,476 kronor.

Årliga medeltillverkningen under åren 1899—1903 har utgjort 144,933 kg.

Blyerts. Under redogörelseåret har blyertstillverkningen, som bedrivits vid Västanfors grafitverk i Västmanlands län, omfattat en kvantitet af 54,565 kg. eller 30,006 kg. mer än år 1903. Årstillverkningens värde för 1904 har uppgifvits vara 6,550 kronor. Produktionen utgjorde:

År 1899.....	34,893 kilogram
» 1900.....	81,603 »
» 1901.....	56,080 »
» 1902.....	63,339 »
» 1903.....	24,559 »
» 1904.....	54,565 »

Årliga medeltillverkningen under åren 1899—1903 utgjorde 52,695 kg.

Brunsten, pulveriserad, har framställts vid Dunkeshallen i Jönköpings län. Tillverkningskvantiteten för år 1904 har uppgifvits till 174,000 kg., som uppskattats till ett värde af 7,000 kronor. I jämförelse med föregående år har redogörelseåret att uppvisa en produktionsminskning af 158,000 kg.

Af **andra bergverksprodukter** har under redogörelseåret vid Korfors stålverk i Örebro län framställts 200,380 kg. kiseljärn (med omkring 50 % kisel) med ett värde af 58,110 kronor, vid Åmmebergs rosthytta i Örebro län samt vid Räf-våla rostugnar i Kopparbergs län rostadt zinkblände till en kvantitet af 32,427,500 kg. med ett värde af 2,255,715 kronor och vid Norrbottens Malmförädlingsaktiebolags separeringsverk i Neder-Luleå socken af Norrbottens län 2,928,670 kg. apatitprodukt med ett värde af 23,429 kr.

C) Arbetskraft.

a) Motorer.

De för bergverksrörelsen använda motorer hafva, såsom af tab. 12 närmare inhämtas, år 1904 uppgått till ett antal af 1,865, nämligen 610 vid grufvorna och 1,255 vid öfriga berg-verk. Ojämförligt största delen motorer utgjordes af vatten-hjul och -turbiner (1,038).

För ej mindre än 1,802 motorer har styrkan blifvit uppgifven, och utgjorde densamma inalles 91,690 hästkrafter, hvaraf för 1,038 vattenhjul och -turbiner 57,776 hästkrafter, för 366 ångmaskiner 19,603 hästkrafter och för 398 andra maskiner 14,311 hästkrafter. I fråga om 3 ångmaskiner och 3 andra maskiner saknas i primäruppgifterna anteckning rörande hästkrafttalet.

Största antalet motorer eller 428 har uppgifvits från Örebro län, hvarefter följa i ordning Kopparbergs län med 354, Västmanlands län med 235, Gäfleborgs län med 215 och Värmland-län med 193. Uti öfriga sexton län växlade antalet från 97 i Uppsala län till endast 1 i Stockholms stad.

I afseende på omfattningen af motorernas uppgifna styrka stod Kopparbergs län främst med sammanlagdt 18,249 hästkrafter och efterföljdes närmast af Örebro (16,332), Gäfleborgs (14,180), Värmlands (11,203), Västmanlands (10,546), Öster-

götlands (4,441), Uppsala (3,519), Älfsborgs (3,225), Malmöhus (2,883), Norrbottens (2,049) och Stockholms län (1,530), under det att i intet af de återstående tio länen hästkrafttalet uppgick till 1,000.

Vattenhjul och -turbiner synas hafva den vidsträcktaste användningen inom Örebro län, hvarifrån uppgifvits ej mindre det största antalet (253 stycken) än det största sammanlagda hästkrafttalet (12,383 hästkrafter). Ångmaskinernas antal var högst i Kopparbergs län, hvarest af 61 uppgifna ångmaskiner 59 ägde tillsammans 2,207 hästkrafter; den största samfällda ångkraften åter disponerade Gäfleborgs, Älfsborgs och Malmöhus län med resp. 3,779, 3,225 och 2,476 hästkrafter. Af andra maskiner (hufvudsakligen elektriska) förekom det största antalet (122) i Örebro län, hvaremot det största hästkrafttalet med afseende på denna maskingrupp var att finna i Kopparbergs län (3,952).

b) Arbetare.

Antalet af de vid bergverksrörelsen i riket år 1904 använda arbetare utgjorde, enligt tab. 13, inalles 30,869 mot 30,731 år 1903.

Af samtliga år 1904 sålunda använda arbetare voro 14,225 eller 46.1 proc. sysselsatta med grufdrift och fältspatsbrytning samt ägde anställning vid:

Järngrufvor	10,060 =	70.7 proc.
Silfver- och blygrufvor.....	70 =	0.5 »
Koppargrufvor	399 =	2.8 »
Zinkgrufvor	1,290 =	9.1 »
Andra malmgrufvor	6 =	0.1 »
Stenkolsgrufvor	2,122 =	14.9 »
Fältspatsbrott	278 =	1.9 »
Summa 14,225 = 100.0 proc.		

Af den till grufvorna och fältspatsbrotten hörande personalen arbetade 6,699 (47.1 proc.) under jord samt 7,526 (52.9 proc.) i dagen, och bland dessa senare voro 2,120 (28.2 proc.) sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord.

De 16,644 vid andra verk än grufvor för framställning af bergverksprodukter använda arbetarne fördelade sig sålunda, att på järnverken kommo 15,727 (94.5 proc.), på guld-, silfver- och blyverken 50 (0.3 proc.), på kopparverken 224 (1.3 proc.) och på samtliga öfriga bergverk 643 (3.9 proc.).

I arbetet vid bergverken deltog under året tillsammans 368 kvinnor, af hvilka omkring två tredjedelar eller 232 voro sysselsatta vid järngrufvorna.

Endast 2,820 (9.1 proc.) af hela det uppgifna arbetarcantalet voro under 18 år, nämligen 2,719 män och 101 kvinnor.

Bland de olika länen räknade Kopparbergs län den talrikaste arbetarepersonalen, uppgående till 6,909 eller i förhållande till rikssiffran 22.4 proc., af hvilka mer än två femtedelar hade sysselsättning vid järnverken och nära lika många vid järngrufvorna. Vid de inom Örebro län belägna grufvorna och bruken användes under året 5,818 arbetare (18.8 procent af rikssiffran), hvaraf nära hälften sysselsattes vid järnverken och nära två femtedelar vid järngrufvorna. I Västmanlands län uppgick arbetsstyrkan till 3,595 personer (11.0 proc.). De trenne

nu nämnda länen förfogade sålunda tillsammans öfver mer än halfva antalet vid rikets samtliga bergverk använda arbetare. I hvarterdera af Gäfleborgs, Norrbottens, Värmlands och Malmöhus län uppgick antalet arbetare till mellan 2,000 och 3,000, i hvarterdera af Uppsala och Östergötlands län till mellan 1,000 och 2,000 samt uti öfriga 13 län till mindre än 1,000 i hvarterdera, växlande från 813 i Stockholms till endast 3 i hvarterdera af Kronobergs, Skaraborgs och Västerbottens län.

Förutom hvad sålunda, med stöd af uppgifterna i tab. 13, ofvan blifvit upplyst rörande antalet vid bergverken år 1904 sysselsatta arbetare, inhämtas därjämte af redogörelserna från södra bergmästaredistriktet, att för upptagning och rengöring af sjö- och myrmalmer under året användts 750 dagsverken, hvaraf 700 i Jönköpings, 44 i Kronobergs och 6 i Kalmar län.

c) Olyckshändelser.

Af sådana vid grufvor och andra bergverk timade olyckshändelser, som medfört dödlig utgång eller ock oförmåga till arbete under minst fjorton dagar, lämnas i tab. 14 en öfversikt, hvaraf framgår, bland annat, att 967 dylika olyckshändelser, hvilka vållat 973 särskilda olycksfall, inträffat under år 1904 och att därvid 33 personer drabbats af döden samt 940 lidit skador, som haft oförmåga till arbete under minst fjorton dagar till följd. Af samtliga olyckshändelser inträffade 521 vid grufvor eller fältspatsbrott och 446 vid andra bergverk. Dödsfallen fördelade sig sålunda, att 22 ägde rum vid grufvor — däraf 15 nere i grufvan — och 11 vid andra bergverk. Af de skadade voro 504 grufarbetare, däraf 331 sysselsatta nere i grufvan, medan 436 tillhörde arbetarepersonalen vid andra bergverk. Samtliga genom olycksfall såväl dödade som skadade voro manliga arbetare. Bland de dödade arbetarne voro 2, bland de skadade 26 till åldern under 18 år.

Rörande orsakerna till de timade olyckshändelserna inhämtas genom de af vederbörande afgifna primäruppgifterna i fråga om de dödade, att 6 ljutit döden genom fall, 3 ihjälklämts, 1 dödade genom oförsiktig beröring af elektrisk ledning, 1 genom en glödhet järnstängs inträngande i ljumsken, 2 genom brännskador vid bessemerbläsning, 1 genom att träffas af nedfallande göt, 1 fått hufvudet krossadt af ett kugg-hjul vid smörjning, 1 lemlästats till döds genom indragning i romledning, 5 dödade genom ras, 4 genom sprängskott, 3 genom slag af verktyg, 3 genom drunkning och 2 genom kväfning af gaser. Beträffande åter de skadade lämna primäruppgifterna ingalunda något fullständigt eller i allo tillfredsställande material för bedömande af de uppkomna skadornas olika orsaker eller art. Kollegium har emellertid sökt, så godt sig göra låtit, sammanföra de i berörda hänseende meddelade upplysningar och därvid utrönt, att af hela antalet (940) skadade personer 329 skadats genom klämning, slag, stötar o. d., 29 genom att träffas af nedfallande föremål, 59 genom fall eller halkning, 40 genom sten-, kol- eller stålflisars och liknande föremåls inträngande i ögonen, 18 genom stålbitars inträngande i hand, arm eller ben, 23 genom vrickning eller försträckning, 17 genom förlyftning, 70 genom ras och nedfallande stenblock och 9 genom sprängskott eller explosion. Utan närmare angifven orsak till olycksfallet hafva uppgifvits 22 fall af stympning, krossade lemmar eller benbrott och 45

af krossår. Dessutom hade 66 erhållit brännskador, 18 skär-, skrub- eller huggsår och 195 andra eller ej närmare angifna skador.

Under närmast föregående år, 1903, inträffade vid bergverken i riket 30 dödsfall genom olyckshändelser under arbetet eller 3 mindre än år 1904. Antalet personer, som genom olyckshändelse lidit skador, medförande oförmåga till arbete under minst 14 dagar, var 868 år 1903 mot 940 år 1904.

D) Fyndigheters förvärfvande och försvar.

a) Koncessioner.

Under redogörelseåret har icke någon koncession att i onlighet med lagen den 28 maj 1886 eftersöka och bearbeta stenkolsfyndigheter meddelats.

b) Mutsedlar.

Enligt tab. 16 hafva under redogörelseåret af vederbörande tjänstemän blifvit utfärdade 1,104 mutsedlar, hvaraf 383 å nyupptäckta och 721 å förut inmutade fyndigheter. Af hela antalet utfärdade mutsedlar gällde 468, motsvarande 42.4 procent, järnmalm och 383, eller 34.7 procent, kopparmalm samt återstoden diverse andra i tabellen specificerade malmanledningar.

Då hithörande uppgifter kunna i viss mån tjäna som mätare på den vid skilda tider rådande större eller mindre lifaktigheten inom bergsnäringens och särskildt grufdriftens olika branscher, meddelas här nedan en jämförande öfversikt af förhållandena under sist gångna sex år:

Antal utfärdade mutsedlar åren 1899—1904.

	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.	1904.
Järnmalm	1,310	1,481	853	888	607	468
Guldalm	2	3	2	3	6	104
Silfver- och blymalm ..	74	95	101	52	33	21
Kopparmalm	281	400	664	375	616	383
Manganmalm	20	27	5	22	16	5
Krommalm ..	2	2	—	—	—	17
Koboltmalm	3	1	1	6	3	3
Nickelmalm	3	6	29	36	6	13
Zinkmalm	34	21	11	28	16	37
Titanmalm	—	—	—	14	—	—
Molybdenmalm	5	3	4	26	7	2
Vismutmalm	—	—	16	14	4	1
Antimonmalm	1	—	—	—	—	—
Arsenikmalm	—	—	—	4	3	31
Svafvelkis	18	13	14	27	12	7
Magnetkis	—	15	18	2	5	5
Grafit	10	25	5	—	22	7
Apatit ..	—	—	15	3	—	—
Magnesit	—	—	38	87	—	—
Summa	1,763	2,092	1,776	1,587	1,356	1,104

Antalet under år 1904 utfärdade mutsedlar var, såsom af ofvanstående sammanställning synes, icke obetydligt mindre än under de föregående åren och understiger med 611 årsmedeltalet för hela den föregående femårsperioden samt med 252 antalet för år 1903.

Liksom under de närmast föregående åren har största antalet mutsedlar utfärdats för fyndigheter inom Norrbottens län. Sälunda hafva inom detta län under redogörelseåret utfärdats 318 mutsedlar (mot 672 året förut och 853 år 1902).

De två senaste årens minskning är hufvudsakligen att tillskrifva den inskränkning i inmutningsrätten, som innefattas i lag af den 6 juni 1902, förnyad senast den 12 maj 1905, enligt hvilken inom Norrbottens län intill (jämlikt senast utfärdade bestämmelse) den 15 maj 1906 endast för kronans räkning inmutning må ske å kronojord, som ej under besittningsrätt innehafves eller är till boställe anslagen.

c) Tilldelade utmål.

Uti tab. 17 äro sammanförda uppgifter rörande de utmål, som jämlikt kap. 4 af nämnda grufvestadgan under år 1904 blifvit lagda, och inhämtas af nämnda tabell, att hela antalet dylika utmål utgjort 114, fördelade på Stockholms län (19), Südermanlands (1), Östergötlands (2), Jönköpings (5), Kalmar (1), Värmlands (8), Örebro (9), Västmanlands (2), Kopparbergs (10), Gäfleborgs (5), Jämtlands (4) och Norrbottens län (48). Af de lagda utmålen hafva 65 eller 57 procent afsett enbart järnmalm samt resten diverse andra malmanledningar.

Under de senaste åren hafva tilldelats följande antal utmål:

År 1899	132	utmål
» 1900	70	»
» 1901	53	»
» 1902	479	»
» 1903	93	»
» 1904	114	»

hvilket utvisar en ökning under sistförflutna året med 21 utmål.

d) Arbetsskyldighetens fullgörande.

Rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden har under år 1904, såsom tab. 18 närmare utvisar, bevarats i tillsammans 2,965 utmål samt i 15 enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. Af ifrågavarande antal utmål voro 1,108 (37.4 proc.) under hvilostånd, och i 209 (7.0 proc.) hade arbetsskyldigheten blifvit fullgjord genom arbete under föregående år, hvaremot arbetsskyldigheten fullgjordes genom arbete under året *med* malm- eller stenkolsfångst i 405 (13.7 proc.), *utan* malm- eller stenkolsfångst i 241 (8.1 proc.), inom angränsande utmål i 694 (23.4 proc.) samt genom erläggande af afgift i 308 (10.4 proc.) utmål. Af utmålen tillhörde 1,959 eller 66.1 proc. järnmalmsgrufvor, 605 eller 20.4 proc. andra grufvor samt 401 eller 13.5 proc. stenkolsgrufvor. Beträffande de koncessionerade områdena framgår

af tabellen, att 4 bearbetats *med* och 9 *utan* stenkolsfångst, hvarförutom 2 legat under hvilostånd.

Följande ur de resp. årsredogörelserna hämtade jämförelsesiffror upplysa om hithörande förhållanden under de sex senaste åren:

	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.	1904.
Utmål under hvilostånd.....	620	537	602	534	984	1,108
» med arbetsskyldigheten fullgjord under föregående år	179	170	150	230	178	209
» d:o under året <i>med</i> malm- (stenkols-)fångst	393	407	425	634	418	405
» d:o d:o <i>utan</i> malm- (stenkols-)fångst	226	228	195	267	225	241
» d:o d:o inom angränsande utmål	616	718	634	678	681	694
» d:o genom erläggande af afgift	268	369	327	466	379	308
Koncessionerade områden	7	10	10	10	13	15
Summa	2,309	2,439	2,343	2,819	2,878	2,980

e) Beviljade hvilostånd.

Uppgifter angående utmål, för hvilka hvilostånd eller förlängning däraf beviljats att träda i kraft vid redogörelse-årets utgång eller från och med den 1 januari 1905, finnas meddelade i tab. 15, och utvisa dessa ett sammanlagdt antal af 209 dylika utmål. Af de sälunda medgifna hvilostånden voro 177 af bergmästarne meddelade, gällande i de flesta eller 136 fall järnmalmsfyndigheter och för öfrigt fyndigheter, som innehållit manganmalm (15), silfver- och blymalm (9), kopparmalm (9), zinkmalm (4), nickelmalm (2) och kalksten (2)¹⁾; af bergsöfverstyrelsen jämlikt § 44 i gällande grufvestadga beviljade förlängningar af hvilostånd utgjorde 32.

Af de ifrågavarande utmålen tillhörde 96 Kopparbergs län, 34 Västmanlands län, 23 Örebro län, 11 hvarterdera af Jönköpings och Skaraborgs län, 10 Västerbottens län, 9 Stockholms län, 8 Värmlands län, 4 Norrbottens län, 2 Uppsala län och 1 Gäfleborgs län.

Hvilostånd eller förlängningar däraf hade för nedan angifna antal utmål beviljats att träda i kraft vid utgången af:

År.	Beviljade hvilostånd.	Beviljad förlängning af hvilostånd.	Summa utmål.
1899.....	82	31	113
1900.....	186	37	223
1901.....	135	18	153
1902.....	501	27	528
1903	193	20	213
1904	177	32	209

E) Bergverkens fördelning efter ägare.

Uti tab. 19 hafva sammanförts och länsvis ordnats de ur primäruppgifterna hämtade upplysningar angående förekommande olika slag af ägare till grufvor och brott, ur hvilka

¹⁾ Kalkstensutmålen äro tillkomna före utfärdandet af 1855 års grufvestadga.

malm, stenkol, leror eller fältspat under redogörelseåret erhållits, äfvensom till järnverk och andra bergverk, hvilka under året varit i gång. Att antalet i denna tabell upptagna verk icke till fullo öfverensstämmer med summan af de i föregående tabeller uppgifna verk förklaras helt naturligt däraf, att hvarje verk här redovisats endast en gång, medan beträffande öfriga tabeller ett och samma verk på grund af sina särskilda tillverkningar stundom ingår bland uppgifterna till tvenne eller flere skilda tabeller.

Af de i förenämnda tab. 19 upptagna bergverk, utgörande i allt 604, tillhörde 77 eller 12^s proc. ensamme ägare, 325 eller 53^s proc. aktiebolag och 202 eller 33⁴ proc. andra bolag, hvarunder, bland annat, innefattas intressentskap äfvensom sådana föreningar af vare sig aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilde ägare, hvilka icke i och för det ifrågavarande verkets drift bildat särskildt aktiebolag. De olika slagen af bergverk fördelade sig med hänsyn till ägarne på följande sätt:

	Tillhörande ensamma ägare.		Tillhörande aktiebolag.		Tillhörande andra bolag.		Summa.	
	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.
Grufvor o. fältspatsbrott.....	47	11 ⁴	196	47 ^s	171	41 ^s	414	100 ^o
Järnverk.....	27	15 ^s	117	67 ^s	30	17 ²	174	100 ^o
Andra bergverk	3	18 ^s	12	75 ^o	1	6 ²	16	100 ^o

Häraf synes, bland annat, att grufvorna till en åttondedel tillhöra ensamma ägare, till hälften aktiebolag och till tre åttondedelar andra bolag, medan af järnverken två tredjedelar tillhöra aktiebolag och den öfriga tredjedelen är någorlunda lika fördelad mellan andra bolag samt ensamma ägare.

Beträffande bergverkens fördelning efter ägare inom de olika länen meddelas följande öfversikt, hvarvid för jämförelses skull motsvarande siffror jämväl för närmast föregående år upptagits:

	Antal bergverk, tillhörande						Summa bergverk.	
	ensamma ägare.		aktiebolag.		andra bolag.		1903	1904
	1903	1904	1903	1904	1903	1904		
Stockholms stad.....	—	—	1	1	—	—	1	1
Stockholms län.....	6	8	14	21	1	2	21	31
Uppsala län.....	5	6	12	12	14	14	31	32
Södermanlands län.....	8	6	7	7	1	1	16	14
Östergötlands län.....	12	8	10	9	1	2	23	19
Jönköpings län.....	8	6	1	1	1	1	10	8
Kronobergs län.....	1	1	—	—	—	—	1	1
Kalmar län.....	—	—	3	3	—	—	3	3
Blekinge län.....	3	3	1	1	—	—	4	4
Kristianstads län.....	1	1	1	1	—	—	2	2
Malmöhus län.....	1	1	7	8	—	—	8	9

	Antal bergverk, tillhörande						Summa bergverk.	
	ensamma ägare.		aktiebolag.		andra bolag.		1903	1904
	1903	1904	1903	1904	1903	1904		
Göteborgs och Bohus län.....	6	6	1	1	—	—	7	7
Älfsborgs län.....	1	2	—	1	—	—	1	3
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	1	1	1	1
Värmlands län.....	1	—	34	36	16	16	51	52
Örebro län.....	8	9	77	71	73	72	158	152
Västmanlands län.....	8	9	37	33	34	29	79	71
Kopparbergs län.....	12	10	62	55	46	63	120	128
Gäflleborgs län.....	2	1	21	24	1	1	24	26
Västernorrlands län.....	—	—	2	1	—	—	2	1
Västerbottens län.....	—	—	1	1	—	—	1	1
Norrbottnens län.....	—	—	33	38	—	—	33	38
Summa	83	77	325	325	189	202	597	604

Af ofvanstående öfversikt synes, att antalet under redogörelseåret i gång varande bergverk i sin helhet ökats från 597 till 604.

F) Bergverksägares för bevilning uppskattade inkomst.

Uti tab. 20 finnas sammanförda af bergverksägarne meddelade uppgifter angående beloppen af deras för bevilning uppskattade inkomst af grufvor och andra bergverk. Af denna sammanfattning framgår, att samtliga år 1904 i riket för bevilning uppskattade bergverksägares inkomst af bergverkens drift utgjort 10,227,311 kronor, hvaraf kommit på:

Järngrufvor	3,205,716 kronor.
Stenkolsgrufvor	564,921 »
Andra grufvor och fältspatsbrott ...	1,154,013 »
Järnverk	5,139,364 »
Andra bergverk	163,297 »

Den mest inkomstbringande bergverksrörelsen synes, enligt de i tabellen närmare detaljerade uppgifterna, hafva bedrivits inom Kopparbergs län, där den för bevilning uppskattade inkomsten af förenämnda slag uppgick till sammanlagt 3,254,259 kronor. Närmast i ordningen följde Örebro län med 1,946,492 kronor och därefter Västmanlands län med 1,041,650 kronor, Gäflleborgs län med 980,536 kronor, Uppsala län med 617,427 kronor, Norrbottens län med 601,250 kronor, Malmöhus län med 573,980 kronor, Värmlands län med 540,722

kronor och Östergötlands län med 395,536 kronor. För de öfriga elfva bergsbruksidkande länen uppgick beloppet sammanlagdt till 275,459 kronor.

Bergverksägarnes år 1903 för bevillning uppskattade inkomst af bergverkens drift utgjorde 10,929,560 kronor eller 702,249 kronor mer än under år 1904.

Stockholm den 20 juli 1905.

Underdånigst

ALFR. LAGERHEIM.

THEOPHIL ANDERSSON.

K. E. Norman.

Résumé.

Les lois qui règlent actuellement l'exploitation des mines en Suède sont:

1) le code des mines, du 16 mai 1884, avec les modifications apportées par la loi du 5 juillet 1901, aux termes duquel chaque citoyen suédois est autorisé à réclamer les gisements qui contiennent a) les minerais des métaux suivants: or, argent, platine, mercure, plomb, cuivre, fer (à l'exception des minerais de lac et de marais), manganèse, chrome, cobalt, nickel, zinc, étain, titane, molybdène, wolfram, bismuth, antimoine et arsenic, ainsi que b) pyrite de fer, pyrite magnétique, graphite, apatite et magnésite, les deux derniers minerais cependant seulement s'ils se trouvent sur des terres du domaine public; toutefois, en vertu de la loi du 6 juin 1902, renouvelée la dernière fois le 12 mai 1905, aucune réclamation de gisements situés dans des terres du domaine public ne peut avoir lieu dans la préfecture de Norrbotten sinon pour le compte de l'Etat;

2) la loi sur la recherche et l'exploitation des houilles, du 28 mai 1886, selon laquelle l'exploitation des mines de houille est soumise à une concession du Roi.

La statistique de l'industrie minérale pour l'année 1904 fait connaître que l'extraction des divers minerais a donné les quantités et valeurs détaillées ci-après, avec les différences de quantité constatées par rapport à l'année antérieure:

	Production en 1904.		Différence par rapport à 1903.	Valeur de la production en 1904.
	Tonnes.		Tonnes.	Couronnes ¹⁾ .
Minerais de fer.....	4,084,647	+	406,806	21,517,163
Minerais d'argent et de plomb	8,187	—	1,605	174,054
Minerais de cuivre.....	36,834	+	147	368,200
Minerais de zinc	57,634	—	5,293	2,461,925
Minerais de manganèse	2,297	+	53	35,500
Pyrite de fer	15,957	+	8,164	159,570

Les minerais de lac et de marais étant compris dans les chiffres précités, il faut en déduire une somme de 702 tonnes pour avoir la quantité du minerai de roche seul.

En comparant la quantité de roche et de minerai réunis avec le minerai de fer obtenu, on constatera que la quantité relative de minerai a été de 65,1 pour cent.

La production de fer a fourni, comme résultat principal pour l'année 1904, les quantités et valeurs suivantes:

	Production en 1904.		Différence par rapport à 1903.	Valeur de la production en 1904.
	Tonnes.		Tonnes.	Couronnes.
Fonte	528,525	+	21,700	35,628,487
Massiaux et fers bruts en barres	189,246	—	3,096	20,059,367
Lingots de Bessemer.....	78,577	—	5,652	7,478,300
Lingots de Martin	252,832	+	19,954	26,669,973
Lingots de fusion au creuset	1,162	+	57	401,730

¹⁾ 1 Couronne = 1,39 Franc.

	Production en 1904.		Différence par rapport à 1903.	Valeur de la production en 1904.
	Tonnes.		Tonnes.	Couronnes.
Fer et acier en barres	181,775	+	3,237	27,441,926
Fer et acier en bandes, verges, etc.	71,113	—	3,710	10,205,111
Fil laminé en boucles (wire-rods)	31,863	+	58	4,575,455
Ebauches de tubes en acier sans soudure	23,594	—	1,365	4,371,504
Tôles fortes	16,331	+	2,304	2,481,654

Les hauts-fourneaux ont produit en moyenne 3,974 tonnes par fourneau pendant l'année; le temps de production pour chaque haut-fourneau a été, en moyenne, 263 journées; la production moyenne par journée et par haut-fourneau a atteint 15,10 tonnes.

Le charbon de bois est au fond le seul combustible employé dans les hauts-fourneaux de la Suède, car seulement en quelques cas très rares il est mélangé avec un peu de coke anglais. La consommation du charbon de bois, en 1904, pour la production de fer en entier, s'élève à 44,063,813 hectolitres.

Les chiffres indiquant la production des métaux autres que le fer se résument ainsi qu'il suit:

	Quantité.	Valeur.
Or	60 ⁹ kilogr.	151,594 cour.
Argent	650 ⁸ »	44,863 »
Plomb	588,725 »	124,306 »
Cuivre	533,423 »	587,228 »
Zinc	223,052 »	82,200 »

Des mines de houille, situées exclusivement dans la province la plus méridionale du royaume, la Scanie, on a extrait, en 1904, une quantité totale de 320,984 tonnes de houilles, c'est-à-dire 594 tonnes de plus que l'année précédente. La valeur déclarée des houilles était de 2,426,697 couronnes.

Les gisements d'argile réfractaire, qui s'exploitent en combinaison avec la production de la houille, ont donné, en 1904, 166,888 tonnes d'argile, soit 5,830 tonnes de moins que l'année antérieure. La valeur déclarée de l'argile était de 323,105 couronnes.

Autres substances diverses, produites dans l'industrie minérale, pendant l'année 1904, ont été:

	Quantité.	Valeur.
Feldspath	18,021 tonnes	201,360 cour.
Soufre	34,900 kilogr.	2,792 »
Sulfate de cuivre	1,248,303 »	405,700 »
Sulfate de fer	147,750 »	6,648 »
Alun	124,930 »	11,476 »
Plombagine	54,565 »	6,550 »
Pyrolusite réduite en poudre	174,000 »	7,000 »
Autres produits, y compris le zinc sulfuré	35,556,550 »	2,337,254 »

Le nombre des *ouvriers* employés, en 1904, à l'exploitation des mines et usines a été de 30,869, soit 138 de plus qu'en 1903. Ces ouvriers se répartissent de la manière suivante:

	Personnel ouvrier.				Totaux.
	Souterrainement.		A la surface.		
	Hommes.	Enfants (au-des- sous de 18 ans).	Hommes.	Femmes et enfants (au-des- sous de 18 ans).	
Mines de fer	4,081	105	4,884	990	10,060
Autres mines métallifères	817	—	689	259	1,765
Mines de houille	1,478	146	450	48	2,122
Carrières de feldspath	72	—	134	72	278
Usines à fer	—	—	14,288	1,439	15,727
Autres usines	—	—	889	28	917
Totaux	6,448	251	21,334	2,836	30,869

Le nombre des *moteurs* en activité pendant l'année 1904, ainsi que la puissance motrice, en tant qu'elle a été déclarée par les industriels, se font voir par les chiffres suivants:

	Moteurs employés				Totaux.	
	dans les mines et dans les carrières de feldspath.		aux autres exploitations minérales.			
	Nombre.	Puissance en chevaux.	Nombre.	Puissance en chevaux.	Nombre.	Puissance en chevaux.
Machines à vapeur.....	198	7,305	171	12,298	1) 369	19,603
Moteurs à can.....	133	3,139	905	54,637	1,038	57,776
Autres moteurs.....	279	7,647	179	6,664	2) 458	14,311
Totaux	610	18,091	1,255	73,599	1,865	91,690

La statistique des *accidents* signalés parmi les ouvriers travaillant dans les mines et usines comprend le nombre total des tués ainsi que tous ceux des blessés qui, par suite des accidents, sont devenus incapables de travailler pendant deux semaines au moins. Les renseignements à cet égard, pour l'année 1904, sont résumés dans le tableau ci-après:

	Nombre des accidents.	Nombre des victimes.		
		Tués.	Devenus invalides pendant 2 semaines au moins.	Totaux.
Dans les mines et dans les carrières de feldspath	521	22	504	526
Dans les usines	446	11	436	447
Totaux	967	33	940	973

1) Pour 3 de ce nombre la puissance motrice n'est pas connue. —

2) Dont 60 manèges à colliers et autres moteurs sans puissance déclarée.

Le nombre des ouvriers tués en 1903 étant de 30, on peut constater, pour l'année 1904, une différence en plus de 3.

Le nombre des *permis d'exploitation des mines*, accordés pendant l'année 1904, a été de 1,104, au lieu de 1,356 en 1903. Les gisements divers ayant fait l'objet de ces concessions étaient:

	Nombre des permis.
Minerai de fer	468
Minerai d'or	104
Minerais d'argent et de plomb	21
Minerai de cuivre	383
Minerai de zinc	37
Minerais d'autres substances (manganèse, nickel, molybdène, antimoine, graphite, etc.)	91
Totaux	1,104

En répartissant les mines et les usines, exploitées pendant l'année 1904, à l'égard des différentes catégories des *possesseurs* actuels, on arrive aux résultats suivants:

	Appartenant à:			Nombre total.
	Possesseurs seuls.	Sociétés anonymes.	Autres sociétés.	
Nombre des mines et des carrières de feldspath	47	196	171	414
" " usines à fer	27	117	30	174
" " autres usines	3	12	1	16
Totaux	77	325	202	604

Ces chiffres indiquent, entre autres choses, qu'environ 11 % des mines et environ 16 % des usines à fer sont possédées par des possesseurs seuls, 47 % des mines et 67 % des usines par des sociétés anonymes et environ 41 % des mines, mais seulement 17 % des usines par d'autres sociétés.

Les *revenus nets* résultant de l'exploitation des mines et usines dont les produits sont spécifiés dans le présent rapport comprennent, d'après l'appréciation faite par les autorités de taxation, un montant total de 10,227,311 couronnes. Cette somme se décompose comme il suit:

Mines de fer	3,205,716 couronnes
Mines de houille	564,921 »
Autres mines et carrières de feldspath	1,154,013 »
Usines à fer	5,139,364 »
Autres usines	163,297 »
Total	10,227,311 couronnes.

TABELLER.

Tab. 1. Uppfordringen ur järngrufvorna år 1904.

Anm. Genom blotta försvars- eller försöksarbeten vunna kvantiteter berg och malm redovisas ej i denna tabell.

Rörande upptagningen af sjö- och myrmalmer, se textafdelningen, sid. VIII.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.			Värde å den skrädda malmen.
belägenhet.	benämning.			Svartmalm.	Blodsten.	Summa.	
Stockholms län:							
Börstils socken	Skedika grufva	1	3,400	1,888	—	1,888	18,880
	Nya Jonsgrufvan	1	9,404	967	—	967	7,736
	Jons skärpning	1	6,240	827	—	827	4,962
	Aspö grufva	1	4,300	1,378	—	1,378	8,268
Valö socken	Vigelsbo grufvor	2	12,430	4,710	—	¹⁾ 4,710	37,980
	Gamla Rörbergsgrufvan	1	9,836	3,200	—	3,200	24,000
Väddö m. fl. socknar	Mälby järngrufva	1	22,702	19,000	—	19,000	114,000
Häfverö socken	Herrängsfältet	3	²⁾ 51,795	26,779	—	³⁾ 26,779	40,200
Söderby-Karls socken	Slottsgrufvan	1	1,046	750	—	750	4,500
	Brobygrufvan	1	5,248	2,027	—	2,027	20,270
	Annagrufvan	1	1,344	340	—	340	3,400
	Brännkärrgrufvan	1	60	5	—	5	50
	Mariagrufvan	1	686	190	—	190	1,900
	Summa för Stockholms län	16	128,491	62,061	—	62,061	286,146
Uppsala län:							
Lena socken	Salsta- och Kappelgrufvorna	2	900	558	—	558	3,906
	Brunna grufvor	2	3,567	1,460	—	1,460	8,896
Alunda socken	Gamla Ramhälls grufvor	1	7,895	2,744	—	2,744	23,373
	Karl-Olsgrufvan	1	3,079	1,748	—	1,748	10,145
	Hammarinsgrufvan	1	6,924	3,682	—	⁴⁾ 3,682	29,456
Dannemora och Films socknar	Dannemora Norra fält	8	⁵⁾ 39,878	19,901	—	⁶⁾ 19,901	146,176
	Dannemora Mellanfält	1	24,524	15,773	—	⁷⁾ 15,773	181,523
	Dannemora Södra fält	1	13,347	6,608	—	⁸⁾ 6,608	50,423
	Konstängsgrufvan	1	9,252	5,717	—	5,717	41,899
Films socken	Augustagrufvan	1	—	—	172	⁹⁾ 172	850
Öster-Löfsta socken	Åkerbygrufvan	1	1,000	251	—	251	1,004
	Summa för Uppsala län	20	110,366	58,442	172	58,614	497,651
Södermanlands län:							
Svärta socken	Förela grufva	1	1,270	590	—	590	4,130
Skyllinge socken	Kantorps gruffält	3	22,055	11,059	5,616	¹⁰⁾ 16,675	133,574
	Oskarsgrufvorna	1	4,500	1,940	—	¹¹⁾ 1,940	19,404
	Vilhelminagrufvan	1	2,370	¹²⁾ 2,150	—	2,150	15,050
	Skalundagrufvan	1	1,700	¹²⁾ 1,540	—	1,540	10,780
Åkers socken	Bredsjönäs sjögrufva	1	4,197	1,612	—	1,612	8,900
	Summa för Södermanlands län	8	36,092	18,891	5,616	24,507	191,838
Östergötlands län:							
Skällviks socken	Nartorps gruffält	2	6,244	2,149	—	2,149	21,000
Börums socken	Petängs gruffält	4	²⁾ 2,200	1,400	—	1,400	7,000
	Summa för Östergötlands län	6	8,444	3,549	—	3,549	28,000
Värmlands län:							
Färnebo socken	Persbergs- och Yngshyttefälten	12	63,488	34,372	—	¹³⁾ 34,372	290,000
	Långbansfältet	3	28,216	2,200	5,392	¹⁴⁾ 7,592	84,025
	Stora Myssägsgrufvan	1	²⁾ 100	20	—	20	60

¹⁾ Där af ur äldre varp 1,530 ton; genom magnetisk separation hafva erhållits 2,190 ton. — ²⁾ 1 dagbrott. — ³⁾ Där af genom magnetisk separation 12,966 ton. — ⁴⁾ Där af ur äldre varp 321 ton. — ⁵⁾ Där af ej skrädda 3,880 ton. — ⁶⁾ Där af ur äldre varp 370 ton; genom magnetisk separation hafva vunnits 1,387 ton. — ⁷⁾ Där af genom magnetisk separation 2,011 ton. — ⁸⁾ Där af genom magnetisk separation 1,167 ton. — ⁹⁾ Ur äldre varp. — ¹⁰⁾ Där af genom anrikning 1,379 ton. — ¹¹⁾ Där af genom magnetisk separation 264 ton. — ¹²⁾ Malmen delvis blodstensblandad. — ¹³⁾ Där af genom magnetisk separation 2,527 ton. — ¹⁴⁾ Där af genom anrikning 630 ton.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.			Värde å den skrädda malmen.
belägenhet.	benämning.			Svartmalm.	Blodsten.	Summa.	
Nordmarks socken	Nyänggrufvan	1	4,610	668	—	668	5,604
	Limtjärns grufvor	4	5,905	853	—	853	9,648
	Getö storgruvva	1	7,273	4,419	—	4,419	55,987
	Ulriksgrufvan	1	4,912	1,209	—	1,209	9,668
	Tabergs grufvor	2	10,021	7,467	—	7,467	82,130
	Nordmarks grufvor	4	13,293	6,622	—	6,622	66,215
	Finnmossegrufvan	1	17,506	15,206	—	15,206	167,260
	Södra Eldsbergs grufvan	1	4,605	1,893	—	1,893	18,925
	Torsbogruvvan	1	7,262	3,963	—	3,963	30,720
Gåsborns socken	Fagerbergsgrufvan	1	—	453	—	453	2,300
	Andersbergsgrufvan	1	60	50	—	50	200
Summa för Värmlands län		34	167,251	79,395	5,392	84,787	822,742
Örebro län:							
Kvistbro socken	Olofsgrufvan	1	1,798	1,298	—	1,298	11,682
Nora socken	Timansbergsfältet	3	10,612	5,084	—	5,084	39,940
	Stribergs- och Åsbobergsfälten	5	61,263	7,262	37,459	44,721	335,400
	Nybergsfältet	1	580	416	—	416	2,450
	Rödbergsgrufvan	1	10,868	4,270	—	4,270	34,000
	Grindgrufvan	1	7,854	—	4,917	4,917	34,400
	Bottengruvvan	1	908	454	—	454	2,724
	Glifsafältet	2	8,546	2,421	—	2,421	16,845
	Pershyttefältet	4	33,046	—	14,782	14,782	110,865
	Limossegrufvan	1	243	81	—	81	810
	Bergsängsfältet	1	4,506	2,260	—	2,260	22,600
	Bäcksgrufvan	1	400	255	—	255	1,318
	Damsjögrufvan	1	1,942	735	—	735	5,144
Nora och Järnboås socknar	Klacka och Lerbergs gruffält	2	41,407	18,125	—	18,125	154,060
Vikers kapellag	Dalkarlsbergs gruffält	5	30,280	18,348	439	18,787	178,477
	Hvilaröfältet	1	5,287	2,232	—	2,232	22,317
Järnboås socken	Stora Slotterbergsgrufvan	1	4,955	2,425	—	2,425	14,285
	Rösbergsfältet	1	21,945	6,064	—	6,064	43,135
	Haggrufvefältet	2	8,882	3,168	—	3,168	27,200
	Stora Borsberget	1	—	—	74	74	735
	Finnaberget	1	1,231	385	—	385	3,845
Hjulsjö socken	Hafsjöbergsgrufvan	1	8,367	1,969	—	1,969	11,814
	Ålfgrufvan	1	600	50	—	50	250
	Haggrufvan vid Gränshyttan	1	1,779	1,177	—	1,177	5,885
	Rishöjdsbergsfältet	2	20,223	9,130	—	9,130	54,780
	Ösjöbergsfältet	2	6,481	3,535	—	3,535	21,210
	Diverse grufvor	—	—	7,845	—	7,845	62,760
	Haggrufvan vid Grönhult	1	14,324	4,287	—	4,287	25,700
	Stora Slotterbergsgrufvan	—	2,123	1,039	—	1,039	6,120
Grythyttans socken	Högbornsfältet	2	7,157	2,813	—	2,813	22,949
	Sikbergsfältet	1	2,000	1,677	—	1,677	12,100
	Tappbergsfältet	1	3,700	1,461	—	1,461	11,600
	Johannesbergsgrufvan	1	1,500	590	—	590	4,000

¹⁾ Dessutom kvarliggande i grufvan enligt uppskattning 1,500 ton. — ²⁾ Därav ur äldre varp 231 ton. — ³⁾ Ur äldre varp. — ⁴⁾ I dagbrott. — ⁵⁾ Därav ur äldre varp 5,854 ton; genom anrikning 8,258 ton. — ⁶⁾ Därav genom anrikning 5,034 ton. — ⁷⁾ Därav genom magnetisk separation 4,214 ton. — ⁸⁾ Stora Slotterbergsgruvvan hör delvis till Järnboås, delvis till Hjulsjö socken och upptages här på båda socknarna. — ⁹⁾ Därav genom magnetisk separation 911 ton. — ¹⁰⁾ Därav i dagbrott 750 ton. — ¹¹⁾ Malm, vunnit genom magnetisk separation vid Bredsjö anrikningsverk. — ¹²⁾ Därav genom magnetisk separation 391 ton.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.			Värde å den skrädda malmen.
belägenhet.	benämning.			Svartmalm.	Blodsten.	Summa.	
Hällefors socken	Sirsjöbergsgruvan	1	12,582	5,036	—	5,036	30,216
Ljusnarsbergs socken	Lombergsfältet	1	20,584	—	13,157	1) 13,157	88,000
	Prinsessgrufvan	1	70	10	—	10	40
	Karlsgrufvan	1	12,733	5,918	—	5,918	41,400
	Svartviksfältet	6	29,163	11,421	—	11,421	85,657
	Salbobergsfältet	3	4,323	1,448	—	1,448	8,690
	Ställbergsfältet	3	31,528	19,894	—	19,894	162,944
	Basttjärnsfältet	1	21,385	10,319	—	10,319	67,073
	Sköttgrufvefältet	2	56,127	33,764	—	2) 33,764	236,348
	Norra Ställberget	2	3) 5,425	636	—	4) 636	3,816
	Dygrufvan	1	2,799	1,240	—	1,240	6,200
Lindesbergs socken	Ingelshyttefältet	4	28,804	3,615	10,912	14,527	102,971
	Stripa gruffält	1	32,224	—	24,000	24,000	214,687
	Glittra grufvor	1	1,926	726	—	726	4,600
	Vildgrufvefältet	2	110	20	—	20	100
	Stora Svartbergsgrufvan	1	4,000	3,000	—	3,000	15,000
Ramsbergs socken	Stråssafältet	2	4,388	4,690	86	5) 4,776	27,725
	Blankafältet	1	5,400	—	2,057	2,057	20,570
	Smällbergsgrufvan	1	14,813	6,350	—	6,350	47,625
	Tyskafallsgrufvan	1	15,573	4,571	—	4,571	27,101
	Knutsgrufvan	1	6) 1,336	199	—	199	1,592
	Summa för Örebro län	87	630,100	223,713	107,883	331,596	2,493,755
Västmanlands län:							
Skinnskattebergs socken	Riddarhytte odalutmål	4	14,790	8,709	69	8,778	67,177
	Källfallsfältet	1	27,379	17,660	—	17,660	158,935
	Öfre Persgrufvan	1	11,890	3,470	—	3,470	20,820
	Östra Älgtorpsgrufvan	1	4,677	3,075	462	7) 3,537	21,200
	Lilla Högforsgrufvan	1	1,617	544	—	8) 544	3,300
	Norra Skärsjögrufvan	1	2,324	—	1,422	9) 1,422	8,500
	Kullgrufvan	1	1,578	845	—	845	4,647
	Främshyttegrufvan	1	497	32	—	32	144
Norbergs socken	Risbergsfältet	2	38,803	—	29,660	10) 29,660	162,912
	Norrbergsfältet	1	1,983	—	917	917	4,218
	Morbergsfältet	2	23,419	—	17,210	17,210	80,656
	Röbergsfältet	3	25,471	10,586	—	10,586	91,982
	Kallmorbergsfältet	1	9,885	8,501	—	11) 8,501	91,503
	Klackbergsfältet	4	54,178	36,921	—	36,921	368,833
	Gamla Kolningsbergsfältet	1	19,057	17,442	—	17,442	220,974
	Nya Kolningsbergsfältet	2	6,417	5,142	—	5,142	
	Riddargårdsgrufvan	1	9,926	—	5,138	5,138	23,635
	Långgrufvan	1	8,419	358	—	12) 358	2,500
	Malmkärragrufvan	1	7,078	3,808	—	3,808	41,888
Västmanfors socken	Solgrufvan	1	15,034	4,310	—	4,310	33,280
	Augustgrufvan	1	19,705	—	10,607	10,607	42,428
	Högbergsgrufvan	1	2,350	—	1,060	1,060	3,710
	Ö. och V. Stortäktsgrufvorna	2	20,089	—	15,583	13) 15,583	116,800
	Rösgrufvan	1	6,214	2,246	—	2,246	11,230

¹⁾ Däråf genom anrikning 2,377 ton. — ²⁾ Däråf genom magnetisk separation 7,520 ton. — ³⁾ Däråf i dagbrott 1,086 ton. — ⁴⁾ Däråf genom anrikning 562 ton. — ⁵⁾ Däråf ur äldre varp genom separation 1,726 ton. — ⁶⁾ Däråf i dagbrott 1,199 ton. — ⁷⁾ Däråf genom separation 530 ton. — ⁸⁾ Däråf genom separation 270 ton. — ⁹⁾ Däråf genom separation 200 ton. — ¹⁰⁾ Däråf ur äldre varp genom separation 3,990 ton. — ¹¹⁾ Däråf ur äldre varp genom separation 2,718 ton. — ¹²⁾ Däråf genom magnetisk separation 105 ton. — ¹³⁾ Däråf ur äldre varp genom separation 2,300 ton.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.			Värde å den skrädda malmen.
b e l ä g e n h e t.	b e n ä m n i n g.			Svartmalm.	Blodsten.	Summa.	
				T o n.			
	Korsgrufvan.....	1	5,238	2,640	—	2,640	13,200
	Flinthedsgrufvan.....	1	5,320	3,251	—	3,251	22,757
	Åsgrufvan.....	1	80	30	—	30	240
	Summa för Västmanlands län	39	343,418	129,570	82,128	211,698	1,617,469
Kopparbergs län:							
Kopparbergs socken.....	Stallgårdsgrufvan.....	1	3,043	931	—	931	11,170
	Oskarsgrufvan.....	1	1,868	139	—	139	1,520
Svärdsjö socken.....	Vintjärnsfältet.....	2	23,768	13,035	—	1) 13,035	65,177
Stora Tuna socken.....	Idkärrbergsfältet.....	3	37,004	34,977	—	2) 34,977	153,900
	Hellbornsgrufvan.....	1	300	150	—	150	750
	Romme grufvor.....	3	3) 9,030	3,632	—	4) 3,632	28,000
Silfbergs socken.....	Hästhagbergsgrufvan.....	1	6,860	4,014	—	4,014	40,140
	Bråfällsgrufvan.....	1	4,942	1,524	—	1,524	15,240
Säters socken.....	Bispbergs storgrufva.....	1	22,774	12,462	—	12,462	121,653
	Fallgrufvan.....	1	2,958	1,479	—	1,479	4,437
	Sätersfältet.....	2	7,736	834	2,618	3,452	21,127
Husby socken.....	Rällingsbergsgrufvan.....	1	4,464	3,308	—	3,308	33,080
	Ågrufvan.....	1	3,828	2,195	—	2,195	21,950
Garpenbergs socken.....	Jönviksfältet.....	1	693	207	—	207	1,656
	Långviksfältet.....	1	8,966	6,078	—	5) 6,078	36,468
	Pålsbenningsfältet.....	1	4,540	3,100	—	3,100	27,900
	Ryllshyttefältet.....	1	4,313	1,002	—	1,002	6,012
	Västra och Östra Smältarmossgrufvorna	2	3,800	302	—	302	1,512
	Tärnslättgrufvan.....	1	3,200	213	—	213	1,066
Folkärna socken.....	Stora Klingbogrufvan.....	1	2,958	1,734	—	1,734	13,872
Grangärde socken.....	Norra och Södra Grängesbergsfältet....	21	6) 1,017,636	662,194	3,798	7) 665,992	2,789,000
	Västra Ormbergsfältet.....	5	47,214	—	38,862	8) 38,862	334,000
	Östra Ormbergsfältet.....	2	14,288	—	8,567	8,567	75,000
	Risbergsfältet.....	1	6,034	—	4,378	4,378	28,000
	Björnbergsfältet.....	1	19,739	17,405	—	9) 17,405	124,000
	Burängsbergsfältet.....	1	15,830	6,007	—	6,007	30,000
	Skräddaregrufvan i Bäckberget.....	1	10,673	3,400	—	3,400	27,200
	Bagghyttefältet.....	1	723	238	—	238	1,667
Ludvika socken.....	Blöbergsfältet.....	3	116,852	62,297	20,348	10) 82,645	318,500
	Hästkomyrhällgrufvan.....	1	5,955	1,985	—	1,985	10,300
	Norra Gussjöbergsgrufvan.....	1	180	30	—	30	300
	Dröverksgrufvan.....	1	6,663	3,602	—	3,602	28,816
	Lekombergsfältet.....	1	22,407	12,032	—	12,032	36,096
	Sörviks Nygrufva.....	1	2,053	390	—	390	1,170
	Gräsbergsfältet.....	2	11,938	—	8,083	8,083	42,370
	Västra Malsjöbergsgrufvan.....	1	3,802	1,980	—	1,980	17,820
	Norra Malsjöbergsfältet.....	1	4,302	1,515	—	1,515	16,660
Norrbärkes socken.....	Linggrufvan.....	1	400	35	—	35	176
	Norra Nybergsgrufvan.....	1	8,612	4,306	—	4,306	38,754
	Bråt- och Långgrufvorna.....	2	5,265	2,800	—	2,800	23,800
	Gubbogrufvan.....	1	8,385	3,731	—	3,731	26,117
	Flatenbergsgrufvan.....	1	2,706	902	—	902	6,765

¹⁾ Därå genom magnetisk separation 2,391 ton. — ²⁾ Därå ur äldre varp 1,000 ton; genom magnetisk separation 1,123 ton. — ³⁾ Därå i dagbrott 30 ton. — ⁴⁾ Därå ur äldre varp 176 ton; genom magnetisk separation 3,000 ton. — ⁵⁾ Därå genom magnetisk separation 787 ton. — ⁶⁾ Därå i dagbrott 807,069 ton. — ⁷⁾ Därå genom magnetisk separation 96,076 ton. — ⁸⁾ Därå ur äldre varp 2,000 ton; genom anrikning 11,554 ton. — ⁹⁾ Därå ur äldre varp 2,189 ton; genom magnetisk separation 5,048 ton — ¹⁰⁾ Därå genom separation 12,632 ton.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.			Värde å den skrädda malmen. Kronor.
belägenhet.	benämning.			Svartmalm.	Blodsten.	Summa.	
Söderbärkes socken	Humborgsgrufvan	1	7,842	3,995	—	3,995	29,963
	Holäns-Länsmansgrufvan.....	1	—	236	—	1) 236	1,770
	Närsjögrufvan	1	4,045	1,601	—	1,601	14,409
	Svartviksgrufvan	1	1,694	636	—	636	6,360
	Stora Ålsjögrufvan	1	9,053	2,832	—	2,832	30,300
	Storgrufvan i Furboberget.....	1	3,550	1,336	—	1,336	9,352
	Östanbergsgrufvorna	1	2,500	1,000	—	1,000	9,000
	Framtidsgrufvan	1	3,226	1,285	—	1,285	7,710
Summa för Kopparbergs län		86	1,520,612	889,086	86,654	975,740	4,692,005
Gäffleborgs län:							
Torsåkers socken	Nyängsgrufvan	1	19,132	8,717	—	2) 8,717	69,730
	Göskegrufvan	1	5,219	1,794	—	1,794	10,760
	Penninggrufvan	1	3,245	666	—	666	5,330
	Fräkengrufvan	1	3,573	1,129	—	1,129	9,030
	Myggboggrufvan	1	2,617	668	—	668	6,680
	Fagerstaggrufvan	1	3,200	2,185	—	2,185	15,295
Skogs socken	Räfhällsgrufvan	1	4,500	1,500	—	1,500	14,000
	Brännbottengrufvan	1	600	60	—	60	600
Summa för Gäffleborgs län		8	42,036	16,719	—	16,719	131,425
Norrbottens län:							
Gellivare socken	Gellivare malmfält	17	3) 1,909,282	1,114,452	—	4) 1,114,452	4,800,529
Jukkasjärvi socken	Kirunavara malmfält	13	5) 1,321,503	1,175,709	—	1,175,709	5,878,545
	Tuolluvara malmfält	2	6) 27,013	24,513	—	24,513	73,539
Summa för Norrbottens län		32	3,257,798	2,314,674	—	2,314,674	10,752,613
Summa för hela riket		336	6,244,658	3,796,100	287,845	4,083,945	21,513,644

¹⁾ Vask. — ²⁾ Därå genom magnetisk separation 1,583 ton. — ³⁾ Därå i dagbrott 1,702,860 ton. — ⁴⁾ Genom separation äro utvunna (vid Norrbottens malmförädlingsverk) 45,337 ton. — ⁵⁾ Därå i dagbrott 1,304,610 ton. — ⁶⁾ I dagbrott.

Tab. 2. Masugnar och deras tillverkningar år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
L ä n.	Antal verk, som haft masugnar i gång under året.	Antal brukbara masugnar.		Blåsningstid. Dygn.	T a c k j ä r n.						Gjutgods, framställt direkt från masugn.		Summa tackjärn och direkt från masugn framställt gjutgods.		
		Under året i verksamhet.	Ej under året i verksamhet.		Smides- och puddeltackjärn.	Bessemer- och Martin-tackjärn.	Gjut-tackjärn		Tillsammans.	Ton.	Värde i kronor.	Ton.	Värde i kronor.	Ton.	Värde i kronor.
							för adu- cering.	för andra ändamål.							
							Tillverkningsbelopp i ton.								
Stockholms län.....	3	4	—	877	2,909	10,437	—	—	13,346	1,209,451	77	7,722	13,423	1,217,173	
Uppsala län	6	7	—	2,079	25,304	3,141	—	—	28,445	1,960,807	256	18,304	28,701	1,979,111	
Södermanlands län.....	2	2	4	457	2,381	—	1,376	467	4,224	270,655	11	888	4,235	271,543	
Östergötlands län.....	2	3	2	691	11,050	—	—	—	11,050	687,341	319	29,331	11,369	716,672	
Jönköpings län	1	1	2	36	—	—	—	207	207	17,600	—	—	207	17,600	
Kronobergs län.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kalmar län	2	2	1	388	3,543	1,015	309	918	5,785	414,800	—	—	5,785	414,800	
Värmlands län.....	14	17	1	3,842	16,149	26,954	—	3,183	46,286	3,340,013	903	125,616	47,189	3,465,629	
Örebro län	33	39	2	10,334	56,348	72,227	7,434	1,893	137,902	8,724,543	3,366	290,259	141,268	9,014,802	
Västmanlands län.....	13	14	—	4,148	35,112	19,166	—	491	54,769	3,559,058	1,759	194,907	56,528	3,753,965	
Kopparbergs län	21	26	6	6,621	50,827	82,103	1,313	144	134,387	8,622,754	630	49,079	135,017	8,671,833	
Gäflleborgs län	11	17	3	5,327	32,981	46,390	360	756	80,487	5,765,239	931	86,140	81,418	5,851,379	
Västernorrlands län.....	1	1	—	212	1,660	1,702	—	—	3,362	252,140	23	1,840	3,385	253,980	
Västerbottens län.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	109	133	23	35,012	238,264	263,135	10,792	8,059	520,250	34,824,401	8,275	804,086	528,525	35,628,487	

¹⁾ Häraf 2 för träkol i blandning med koks. — ²⁾ Däraf 21,749 ton tillverkade med träkol och koks.

Tab. 3. Antal begagnade verk och ugnar för beredande af smidbart järn och stål år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
L ä n.	Begagnade verk.	Härdar för förskning och skrotsmältning.					Puddel-ugnar.	Ugnar för götmetall.					Brännståls-ugnar.
		Lancashire-smält-härdar.	Franchet-Comté-härdar.	Vallon-smält-härdar.	Skrot-smält-nings-härdar.	Summa.		Bessemer-ugnar.	Martin-ugnar.	Degel-ståls-ugnar.	Elek-triska smält-ugnar.	Summa.	
Stockholms stad	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
Stockholms län	2	6	—	2	—	8	—	—	1	—	—	1	—
Uppsala län	9	27	—	18	—	45	—	—	2	2	—	4	4
Södermanlands län	4	5	2	—	1	8	—	—	1	—	—	1	—
Östergötlands län	7	37	—	—	1	38	—	—	3	—	—	3	—
Jönköpings län	4	1	1	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län	3	7	1	—	—	8	—	—	1	—	—	1	—
Blekinge län	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—
Älfsborgs län	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Skaraborgs län	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands län	9	19	—	—	3	22	—	6	7	—	—	13	2
Örebro län	18	49	4	—	—	53	—	3	9	—	1	13	—
Västmanlands län	14	46	1	—	3	50	3	—	10	—	—	10	1
Kopparbergs län	14	42	—	—	1	43	—	7	12	5	—	24	—
Gäflleborgs län	10	33	—	6	—	39	—	8	5	—	1	14	—
Västernorrlands län	1	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	101	277	10	26	13	326	3	24	54	9	2	80	7

Tab. 4. Tillverkningar af smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jämte skrotadt gjutgods af smidbart järn och stål år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Län.	Smältstycken och råskenor, ovärläda.					G ö t m e t a l l, o v ä l l d.							
	Lancashire.	Andra i händ beredda.	Puddel.	Tillsammans.		Bessemersgötmetsall.				Martingötmetsall.			
						Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.		Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.	
	T o n.			Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.
Stockholms län.....	1,619	313	—	1,932	257,894	—	—	—	—	2,846	—	2,846	257,024
Uppsala län.....	12,733	5,821	—	18,554	2,302,736	—	—	—	—	7,989	417	8,406	1,044,221
Södermanlands län ..	3,641	97	—	3,738	336,205	—	—	—	—	4,610	41	4,651	380,400
Östergötlands län....	24,889	300	—	25,189	2,499,253	—	—	—	—	7,144	267	7,411	863,065
Jönköpings län.....	69	120	—	189	22,549	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.....	—	22	—	22	1,980	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.....	4,518	12	—	4,530	497,337	—	—	—	—	2,865	7	2,872	288,620
Blekinge län.....	580	866	—	1,446	111,352	—	—	—	—	2,218	7	2,225	189,759
Älfsborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,370	21	3,391	338,500
Skaraborgs län.....	—	84	—	84	6,720	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands län.....	10,004	915	—	10,919	1,179,490	3,735	—	3,735	400,550	33,098	337	33,435	3,594,789
Örebro län.....	35,948	138	—	36,086	3,593,119	8,742	8	8,750	787,710	41,512	3,039	44,551	5,194,066
Västmanlands län ..	32,185	1,248	1,677	35,110	3,645,866	—	—	—	—	39,085	2,089	41,174	4,708,892
Kopparbergs län.....	27,615	2	—	27,617	2,863,902	43,138	1	43,139	3,958,933	62,297	1,178	63,475	6,055,357
Gäflleborgs län.....	20,525	1,592	—	22,117	2,505,532	22,949	4	22,953	2,331,107	38,375	20	38,395	3,755,280
Västernorrlands län..	1,711	—	—	1,711	235,200	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län....	2	—	—	2	232	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	176,039	11,530	1,677	189,246	20,059,367	78,564	13	78,577	7,478,300	245,409	7,423	252,832	26,669,973
Däraf »basiskt»	—	—	—	—	—	35,501	—	35,501	3,195,080	131,778	1,174	132,952	12,463,633

¹⁾ Därav 98 ton från elektrisk smältugn. — ²⁾ Därav 454 ton från elektrisk smältugn.

1.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
Län.	G ö t m e t a l l, o v ä l l d.										Summa smältstycken, råskenor, göt och smidbart gjutgods.		Blåsstål eller oräckt brännstål.	
	Degelgötmetsall.				S u m m a.									
	Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.		G ö t.		Skrotadt gjutgods.		Göt och skrotadt gjutgods.					
T o n.		Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	
Stockholms stad.....	—	60	60	102,900	—	—	60	102,900	60	102,900	60	102,900	—	—
Stockholms län.....	—	—	—	—	2,846	257,024	—	—	2,846	257,024	4,778	514,918	—	—
Uppsala län.....	388	—	388	119,250	8,377	996,650	417	166,821	8,794	1,163,471	27,348	3,466,207	500	120,780
Södermanlands län ..	—	—	—	—	4,610	368,000	41	12,400	4,651	380,400	8,389	716,605	—	—
Östergötlands län ...	—	—	—	—	7,144	756,125	267	106,940	7,411	863,065	32,600	3,362,318	—	—
Jönköpings län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	189	22,549	—	—
Kronobergs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	1,980	—	—
Kalmar län.....	—	—	—	—	2,865	286,500	7	2,120	2,872	288,620	7,402	785,957	—	—
Blekinge län.....	—	—	—	—	2,218	188,508	7	1,251	2,225	189,759	3,671	301,111	—	—
Älfsborgs län.....	—	—	—	—	3,370	332,000	21	6,500	3,391	338,500	3,391	338,500	—	—
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84	6,720	—	—
Värmlands län.....	—	—	—	—	36,833	3,920,804	337	74,535	37,170	3,995,339	48,089	5,174,829	316	69,600
Örebro län.....	—	—	—	—	50,254	4,935,044	3,047	1,046,732	53,301	5,981,776	89,387	9,574,895	—	—
Västmanlands län ..	—	—	—	—	39,085	3,937,419	2,089	771,473	41,174	4,708,892	76,284	8,354,758	135	29,738
Kopparbergs län.....	706	8	714	179,580	106,141	9,799,793	1,187	403,077	107,328	10,193,870	134,945	13,057,772	—	—
Gäflleborgs län.....	—	—	—	—	61,324	6,079,474	24	6,913	61,348	6,086,387	83,465	8,591,919	—	—
Västernorrlands län..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,711	235,200	—	—
Västerbottens län....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	232	—	—
Summa	1,094	68	1,162	401,730	325,067	31,848,341	7,504	2,701,662	332,571	34,550,003	521,817	54,609,370	951	220,118
Däraf »basiskt»	—	—	—	—	167,279	15,241,290	1,174	417,423	168,453	15,658,713	168,453	15,658,713	—	—

Kommerskollegii berättelse om bergshandlingen år 1904.

Tab. 5. Stång-, fason- och finjärn samt -stål jämte andra gröfre tillverkningar af smidesjärn och stål år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
L ä n.	Välda ämnen för export (blooms, billets etc.),				Stångjärn och -stål (bunkstål och stångjärnsafhugg m. m. däri inbegripna),				Ej särskildt specificerad fasonjärn och -stål,				Band-, sön- och ej särskildt specificerad finjärn,			
	framställda af		Tillsammans.		framställt af		Tillsammans.		utvalsadt af		Tillsammans.		utvalsadt af		Tillsammans.	
	väll- järn.	göt- metall.			väll- järn.	göt- metall.			väll- järn.	göt- metall.			väll- järn.	göt- metall.		
	T o n.	Ton.	Värde i kr.		T o n.	Ton.	Värde i kr.		T o n.	Ton.	Värde i kr.		T o n.	Ton.	Värde i kr.	
Stockholms län.....	—	46	46	6,993	212	—	212	46,535	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län.....	—	208	208	28,134	14,303	2,410	16,713	3,077,040	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län ..	—	—	—	—	3,116	1,985	5,101	659,703	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län....	—	1,900	1,900	198,335	11,375	4,448	15,823	2,158,937	—	—	—	—	9,279	455	9,734	1,393,162
Jönköpings län.....	—	—	—	—	167	—	167	27,510	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.....	—	—	—	—	20	—	20	2,940	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.....	—	148	148	17,760	1,752	504	2,256	326,799	—	—	—	—	1,330	491	1,821	264,715
Blekinge län.....	—	—	—	—	1,144	1,976	3,120	405,592	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs län.....	—	—	—	—	20	2,800	2,820	360,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	76	—	76	10,208	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands län.....	—	2,404	2,404	296,354	2,810	8,552	11,362	1,824,207	—	—	—	—	2,735	6,798	9,533	1,580,863
Örebro län.....	—	1,685	1,685	201,036	9,547	7,951	17,498	3,790,993	—	1,241	1,241	179,995	7,936	9,021	16,957	2,373,226
Västmanlands län....	—	2,902	2,902	454,540	21,253	8,541	29,794	4,257,462	—	—	—	—	5,190	3,822	9,012	1,307,499
Kopparbergs län.....	—	3,324	3,324	430,524	14,322	31,410	45,732	6,105,079	—	7,642	7,642	1,012,130	3,133	11,920	15,053	1,974,207
Gäflleborgs län.....	—	4,304	4,304	629,258	11,501	19,547	31,048	4,383,654	—	137	137	21,235	2,273	6,730	9,003	1,311,439
Västerbottens län....	—	—	—	—	33	—	33	5,267	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	16,921	16,921	2,262,934	91,651	90,124	181,775	27,441,926	—	9,020	9,020	1,213,360	31,876	39,237	71,113	10,205,111

1.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
L ä n.	Valstråd i ringar,				Tubämnar (af götmetall),				Grof plåt,			
	utvalsad af		Tillsammans.		ihålliga.		Tillsammans.		utvalsad af		Tillsammans.	
	väll- järn.	göt- metall.			ihålliga.	massiva.			väll- järn.	göt- metall.		
	T o n.	Ton.	Värde i kr.		T o n.	Ton.	Värde i kr.		T o n.	Ton.	Värde i kr.	
Stockholms län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län....	300	550	850	128,007	—	—	—	—	—	952	952	176,174
Jönköpings län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.....	584	671	1,255	178,620	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands län.....	2,136	3,251	5,387	808,454	1,466	5,781	7,247	1,136,415	—	—	—	—
Örebro län.....	769	6,324	7,093	995,357	133	11	144	34,948	—	2,669	2,669	400,286
Västmanlands län....	178	1,021	1,199	192,962	728	4,003	4,731	826,000	1	2,502	2,503	433,489
Kopparbergs län.....	477	8,869	9,346	1,260,303	—	—	—	—	—	10,207	10,207	1,471,705
Gäflleborgs län.....	—	6,733	6,733	1,011,752	5,724	5,748	11,472	2,374,141	—	—	—	—
Västerbottens län....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	4,444	27,419	31,863	4,575,455	8,051	15,543	23,594	4,371,504	1	16,330	16,331	2,481,654

Tab. 5. (Forts.) Stång-, fason- och finjärn samt -stål m. m. år 1904.

1.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.
L ä n.	Järnvägshjulband (tires),				Axlar,				Ankare och andra gröfro smiden,				Summornas	
	utvalsade af		Tillsammans.		framställda af		Tillsammans.		framställda af		Tillsammans.		summa.	
	väll- järn.	göt- metall.			väll- järn.	göt- metall.			väll- järn.	göt- metall.				
	T o n.		Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	258	53,528
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,921	3,105,174
Södermanlands län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,101	659,703
Östergötlands län.....	—	—	—	—	—	214	214	62,133	14	699	713	208,873	30,186	4,325,621
Jönköpings län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	167	27,510
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	2,940
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,480	787,894
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,120	405,592
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,820	360,000
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76	10,208
Värmlands län.....	—	—	—	—	—	521	521	155,719	—	514	514	162,546	36,968	5,964,558
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47,287	7,975,841
Västmanlands län.....	—	—	—	—	341	986	1,327	338,592	1,509	346	1,855	482,740	53,323	8,293,284
Kopparbergs län	—	—	—	—	—	491	491	68,810	—	1	1	246	91,796	12,323,004
Gäflleborgs län	—	1,831	1,831	374,048	—	266	266	73,980	—	109	109	44,685	64,903	10,224,192
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	5,267
Summa	—	1,831	1,831	374,048	341	2,478	2,819	699,234	1,523	1,669	3,192	899,090	358,459	54,524,316

Tab. 6. Närmare redogörelse för tillverkningarna år 1904 af stångjärn och -stål, bunkstål och stångjärnsafhugg m. m. däri inbegripna.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
L ä n.	Stångjärn och -stål (stångjärnsafhugg, fin- och fasonjärn samt -stål ej inbegripna):													Stångjärns- afhugg.		Summa stångjärn och -stål (kol. 8, 9, 13, 14, 15, 16).	
	U t s m i d t a f						Summa smidt stångjärn och -stål, inbegripet bunkstål.		U t v a l s a d t a f			Summa valsadt stångjärn och -stål, inbegripet bunkstål.					
	smältstycken, framställda modelst			göt- metall.	bränn- stål.	i hård beredt järn och stål.			puddel- järn och -stål.	göt- metall.							
	Lanca- shire- smide.	Franch- Comté- smide.	Vallon- smide.				annan hård- metod.	T o n.			Värde i kr.	T o n.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.
T o n.				Ton.	Värde i kr.	T o n.			Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	
Stockholms län.....	19	—	191	—	—	—	210	46,342	—	—	—	—	—	2	193	212	46,535
Uppsala län	4,593	—	4,630	—	623	22	9,868	2,044,578	4,318	—	1,787	6,105	929,727	740	102,735	16,713	3,077,040
Södermanlands län	—	63	—	15	—	—	78	8,593	2,930	—	1,985	4,915	642,480	108	8,630	5,101	659,703
Östergötlands län..	4	—	—	12	247	—	263	38,656	10,729	—	4,154	14,883	2,055,727	677	64,554	15,823	2,158,937
Jönköpings län.....	59	70	—	38	—	—	167	27,510	—	—	—	—	—	—	—	167	27,510
Kronobergs län.....	—	—	—	20	—	—	20	2,940	—	—	—	—	—	—	—	20	2,940
Kalmar län	140	9	—	—	—	—	149	24,849	1,573	—	504	2,077	298,500	30	3,450	2,256	326,799
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	1,144	—	1,976	3,120	405,592	—	—	3,120	405,592
Älfsborgs län	—	—	—	—	20	—	20	10,000	—	—	2,800	2,800	350,000	—	—	2,820	360,000
Skaraborgs län	—	76	—	—	—	—	76	10,208	—	—	—	—	—	—	—	76	10,208
Värmlands län.....	—	—	—	—	792	137	929	184,395	2,568	—	6,924	9,492	1,564,532	941	75,280	11,362	1,824,207
Örebro län	5,935	124	—	—	436	—	6,495	981,300	2,681	—	7,449	10,130	2,735,034	873	74,659	17,498	3,790,993
Västmanlands län..	2,808	153	—	—	259	147	3,367	570,123	16,153	1,511	8,122	25,786	3,631,469	641	55,870	29,794	4,257,462
Kopparbergs län ...	4,124	—	—	2	844	—	4,970	923,461	9,785	—	28,182	37,967	4,942,682	2,795	238,936	45,732	6,105,079
Gäflleborgs län	476	—	1,330	—	1,489	—	3,295	840,726	9,236	—	11,317	20,553	3,020,799	7,200	522,129	31,048	4,383,654
Västerbottens län...	33	—	—	—	—	—	33	5,267	—	—	—	—	—	—	—	33	5,267
Summa	18,191	495	6,151	87	4,710	306	29,940	5,718,948	61,117	1,511	75,200	137,828	20,576,542	14,007	1,146,436	181,775	27,441,926

Tab. 7. Uppfordrad malm af annat slag än järnmalm år 1904.

Anm. Genom blotta försöks- eller försvarsarbeten vunna kvantiteter berg och malm redovisas ej i denna tabell.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen skrädd malm i ton.					
belägenhet.	benämning.			Silfver- och bly- malm.	Koppar- malm.	Mangan- malm.	Zink- malm.	Svafvel- kis.	Summa.
Uppsala län:									
Dannemora socken	Dannemora svafvelgrufva.	1	—	—	—	—	¹⁾ 314	—	314
	Summa för Uppsala län	1	—	—	—	—	314	—	314
	Värde i kronor	—	—	—	—	—	26,700	—	26,700
Östergötlands län:									
Godegårds socken	Åmnebergs zinkgrufvor: sektionerna V och VI.	1	36,389	—	—	—	²⁾ 11,917	—	11,917
	Summa för Östergötlands län	1	36,389	—	—	—	11,917	—	11,917
	Värde i kronor	—	—	—	—	—	667,352	—	667,352
Jönköpings län:									
Ödestuga socken	Hohultsfältet	2	832	—	—	³⁾ 172	—	—	172
	Summa för Jönköpings län	2	832	—	—	172	—	—	172
	Värde i kronor	—	—	—	—	5,200	—	—	5,200
Värmlands län:									
Färnebo socken	Långbans grufvor	2	5,000	—	—	⁴⁾ 2,125	—	—	2,125
	Summa för Värmlands län	2	5,000	—	—	2,125	—	—	2,125
	Värde i kronor	—	—	—	—	30,300	—	—	30,300
Örebro län:									
Lerbäcks och Hammars socknar	Åmnebergs zinkgrufvor: sektionerna I, II, III och IV	13	43,543	²⁾ 446	—	—	⁵⁾ 18,011	—	18,457
	Isåsfältet	1	802	²⁾ 2	—	—	⁶⁾ 27	—	29
Ramsbergs socken	Häkansboda kopparmalmsfält..	1	150	—	30	—	—	—	30
Ljusnarsbergs socken	Kafveltorps gruffält	4	8,115	⁷⁾ 1,338	⁸⁾ 929	—	⁹⁾ 4,987	—	7,254
	Yxsjöfältet	1	100	—	10	—	—	—	10
	Summa för Örebro län	20	52,710	1,786	969	—	23,025	—	25,780
	Värde i kronor	—	—	104,234	19,480	—	1,084,933	—	1,208,647
Västmanlands län:									
Skinnskattebergs socken	Öfre Persgrufvan	1	11,890	—	¹⁰⁾ 1,584	—	—	—	1,584
Norbergs socken	Kallmora silfvergrufva	1	—	¹¹⁾ 392	—	—	—	—	392
Sala stad	Sala storgufva	1	8,030	¹²⁾ 81	—	—	¹³⁾ 791	—	872
	Summa för Västmanlands län	3	19,920	473	1,584	—	791	—	2,848
	Värde i kronor	—	—	27,515	11,940	—	24,200	—	63,655
Kopparbergs län:									
Falu stad	Falu grufva	1	61,123	—	¹⁴⁾ 12,870	—	—	15,957	28,827
Kopparbergs socken	Näfverbergs-fältet	2	20,050	—	3,025	—	1,700	—	4,725
Silfbergs socken	Lobergsfältet	1	4,000	—	—	—	850	—	850
	Vallbergsfältet	1	500	—	—	—	50	—	50

¹⁾ Malmen erhållen som biprodukt vid järnmalmsbrytning. — ²⁾ Anrikningsprodukt. — ³⁾ Där af anrikningsprodukt 40 ton. — ⁴⁾ Där af anrikningsprodukt 153 ton. — ⁵⁾ Där af ur äldre varp 2,122 ton; anrikningsprodukt 9,713 ton. — ⁶⁾ Där af anrikningsprodukt 11 ton. — ⁷⁾ Där af anrikningsprodukt 511 ton. — ⁸⁾ Där af anrikningsprodukt 411 ton. — ⁹⁾ Där af ur äldre varp 2,300 ton; anrikningsprodukt 1,262 ton. — ¹⁰⁾ Delvis starkt kopparhaltig järnmalm. — ¹¹⁾ Anrikningsprodukt ur äldre varp. — ¹²⁾ Dessutom 1,084 ton vaskmalm och 174 ton sylta. — ¹³⁾ Där af anrikningsprodukt 778 ton. — ¹⁴⁾ Där af ur äldre varp 2,442 ton; af den vunna malmen voro 658 ton guldförande.

Tab. 7. (Forts.) Uppfordrad malm af annat slag än järnmalm år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Grufvornas (gruffältens)		Antal grufvor, ur hvilka malm erhöles.	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen skrädd malm i ton.					
belägenhet.	benämning.			Silfver- och blymalm.	Kopparmalm.	Manganmalm.	Zinkmalm.	Svafvelkis.	Summa.
Garpenbergs socken.....	Garpenbergs odalfält	1	4,000	—	808	—	447	—	1,253
	Ryllshyttefältet.....	1	34,159	¹⁾ 282	238	—	²⁾ 10,581	—	11,101
Grangärdes socken	Saxbergsfältet.....	1	21,853	—	943	—	7,853	—	³⁾ 8,796
Norrbärkes socken.....	Stollbergsfältet.....	2	17,661	⁴⁾ 5,646	—	—	—	—	5,646
Gäflleborgs län:									
	Summa för Kopparbergs län	10	163,346	5,928	17,884	—	21,481	15,957	61,250
	Värde i kronor	—	—	42,305	286,570	—	657,150	159,570	1,145,595
Alfta socken.....	Flätsbogrufvan.....	1	1,400	—	—	—	106	—	106
	Grängsbo koppargrufvor.....	3	1,191	—	61	—	—	—	61
Norrbottnens län:									
	Summa för Gäflleborgs län	4	2,591	—	61	—	106	—	167
	Värde i kronor	—	—	—	1,210	—	1,590	—	2,800
Gellivare socken.....	Nautanens malmfält	4	31,385	—	16,336	—	—	—	⁵⁾ 16,336
	Summa för Norrbottens län	4	31,385	—	16,336	—	—	—	16,336
	Värde i kronor	—	—	—	49,000	—	—	—	49,000
	Summa för hela riket	47	312,173	8,187	36,834	2,297	57,634	15,957	120,909
	Värde i kronor	—	—	174,054	368,200	35,500	2,461,925	159,570	3,199,249

¹⁾ Anriktningsprodukt. — ²⁾ Där af anriktningsprodukt 5,942 ton. — ³⁾ Dessutom hafva vunnits 8,427 ton kis (innehållande svafvel-, koppar- och magnetkis samt zinkblände och blyglans); ur anriktningsmalm äro framställda 42 ton blyslig med ett värde af 1,000 kronor och 411 ton zinkslig med ett värde af 8,000 kronor. — ⁴⁾ Bly- och zinkmalm. Vid Silfhyttans anriktningsverk äro ur 7,645 ton anriktningsmalm från Stollbergsfältet framställda 461 ton blyslig till ett värde af 36,880 kronor och 386 ton zinkslig till ett värde af 7,724 kronor. — ⁵⁾ Vid malmfältet hafva vunnits 1,431 ton kopparslig och 1,293 ton järnslig.

Tab. 8. Uppfordringen ur stenkolsgrufvorna år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Stenkolsfältens		Antal uppfor- drings- schakt.	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera). Ton.	Erhållna produkter.								
belägenhet.	benämning.			S t e n k o l,				Eldfast lera.		Klinkerlera.		
				N:r 1.	N:r 2.	N:r 3 (inbegr. flis.)	Tillsammans.	Kvantitet. Ton.	Värde. Kronor.	Kvantitet. Ton.	Värde. Kronor.	Kvantitet. Ton.
				T o n.								
Kristianstads län:												
Västra Broby m. fl. socknar...	Hyllinge ¹⁾ ...	1	57,717	16,847	10,660	10,203	37,710	285,088	3,386	5,644	5,168	8,614
Malmöhus län:												
Ekby socken	Skromberga.	2	112,188	9,472	35,584	2,202	47,258	286,429	17,267	47,632	39,343	92,939
Risekatslösa socken.....	Boserup.....	1	8,150	4,400	—	—	4,400	38,500	1,950	2,900	—	—
Höganäs, Väsby m. fl. socknar	Höganäs.....	²⁾ 4	152,092	21,718	43,920	19,870	85,508	491,835	42,992	71,800	5,592	9,990
Södra Vrams socken	Billesholm ..	6	182,729	76,934	25,702	—	102,636	978,814	57,207	95,345	—	—
Norra Vrams m. fl. socknar...	Mörarp.....	1	338	—	90	—	90	675	115	196	34	68
Bjufs socken	Bjuf	2	101,732	28,303	13,743	1,127	43,173	344,521	32,698	54,497	5,953	17,860
Trollenäs socken.....	Stabbarp	1	13,964	—	209	—	209	835	11,273	45,091	259	518
Summa		18	628,910	157,674	129,908	33,402	320,984	2,426,697	166,888	323,105	56,349	129,989

¹⁾ Ligger delvis inom Kristianstads, delvis inom Malmöhus län, men upptages här endast på förnämnda län. — ²⁾ Dessutom dagbrytning vid Margreteberg, hvarvid vunnits 190 ton stenkol (20 nr 1, 80 nr 2 och 90 nr 3) samt 5,592 ton klinkerlera, inräknade i de redovisade produktkvantiteterna.

Tab. 9. Uppfordrad fältspat år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
F ä l t s p a t s b r o t t e n s		Antal arbetade fältspats- brott.	Erhållen fältspat.			
b e l ä g e n h e t.	b e n ä m n i n g.		1:ma.	2:da.	Till- sammans.	Värde i kronor.
			T o n.			
Stockholms län:						
Österåkers socken	Ytterby ¹⁾	1	373	133	506	10,149
	Yttersberg ¹⁾	1	303	463	766	11,439
	Svinninge	1	—	782	782	5,474
	Lervik	1	550	270	820	10,140
	Margretelund (Härsbacka) ¹⁾	1	1,065	258	1,323	13,791
Djurö socken	Mattsholmen ¹⁾	1	100	100	200	2,400
	Runmarö grufva n:r 1 ¹⁾	1	50	240	290	2,500
Ornö socken	Åvassa	1	30	370	400	4,000
	Brevik	1	230	79	309	4,635
	Lekarevik	1	397	493	890	7,722
	Summa för Stockholms län	10	3,098	3,188	6,286	72,250
Östergötlands län:						
Godegårds socken	Katarinagrufvan ¹⁾	1	1,957	—	1,957	24,000
Krokeks socken	Drömgrufvan	1	980	1 394	2,374	18,700
	Summa för Östergötlands län	2	2,937	1,394	4,331	42,700
Blekinge län:						
Ronneby socken	Pentseryd	1	523	126	649	6,654
Bräkne-Hoby socken	Västra Ryd	2	50	40	90	520
	Summa för Blekinge län	3	573	166	739	7,174
Göteborgs och Bohus län:						
Myckeby socken	Runns grufva	1	65	35	100	850
Torps socken	Sandvass grufva	1	994	473	1,467	17,796
	Timmerhults grufva	1	2	55	57	305
Röra socken	Dalby grufva	1	175	53	228	2,784
Morlanda socken	Östergårds grufva	1	294	241	535	5,374
Dragsmarks socken	Munkeby grufva	1	46	39	85	1,023
	Summa för Göteborgs och Bohus län	6	1,576	896	2,472	28,132
Älfsborgs län:						
Holtsljunga socken	Falkö ¹⁾	1	650	—	650	9,100
	Summa för Älfsborgs län	1	650	—	650	9,100
Örebro län:						
Hammars socken	Västerby	1	—	²⁾ 76	76	400
	Summa för Örebro län	1	—	76	76	400
Västmanlands län:						
Bro socken	Kolsva	1	1,710	1,757	3,467	41,604
	Summa för Västmanlands län	1	1,710	1,757	3,467	41,604
	Summa för hela riket	24	10,544	7,477	18,021	201,360

¹⁾ Enligt i redogörelsen lämnad uppgift brytes här, jämte fältspat, äfven kvarts. — ²⁾ Ur äldre varp.

Tab. 10. Tillverkning af andra metaller än järn år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Bergverk.	Guld.		Silfver.				Bly.				Koppar.				Zink.	
	Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Slutbehandlad produkt.	
	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.
Malmöhus län:																
Hälsingborgs kopparverk.....	—	—	¹⁾ 789	6,000	—	—	—	—	—	—	²⁾ 970,554	781,000	³⁾ 497,946	552,000	—	—
Göteborgs och Bohus län:																
Ceres' fabriker.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 30,500	21,300	—	—	—	—
Älfsborgs län:																
Aktiebolaget Saxbergets zinkfabrik.....	—	—	—	—	—	—	—	—	40,000	8,000	—	—	—	—	180,000	65,000
Örebro län:																
Kafveltorps koppar-, bly- och silfververk.....	⁵⁾ 0,373	923	—	—	⁶⁾ 77,6	4,901	⁷⁾ 178,200	26,730	⁸⁾ 194,785	41,206	⁹⁾ 44,210	26,526	¹⁰⁾ 35,477	35,228	—	—
Västmanlands län:																
Sala silfververk.....	—	—	—	—	¹¹⁾ 328,2	22,550	¹²⁾ 356,740	89,000	¹³⁾ 345,596	73,700	—	—	—	—	—	—
Hallstahammars elektriska smältverk.....	—	—	—	—	—	—	¹⁴⁾ 7,123	1,200	¹⁵⁾ 8,344	1,400	—	—	—	—	43,052	17,200
Kopparbergs län:																
Falu kopparverk.....	¹⁶⁾ 60,511	150,671	—	—	¹⁷⁾ 245,0	17,412	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Näfverbergs kopparverk.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁸⁾ 250,000	100,000	—	—	—	—
Norrbottnens län:																
Nautanens kopparhytta.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁹⁾ 365,000	73,000	—	—	—	—
Summa	60,884	151,594	789	6,000	650,8	44,863	542,063	116,930	588,725	124,306	1,660,264	1,001,826	533,423	587,228	223,052	82,200

¹⁾ Silfverprecipitat med 11,15 % silfver. — ²⁾ Cementkoppar med 78,35 % koppar. — ³⁾ Raffinadkoppar, bekommen på torra vägen. — ⁴⁾ Cementkoppar. — ⁵⁾ Bekommet på våta vägen. — ⁶⁾ Bekommet på torra vägen. — ⁷⁾ Verkbly. — ⁸⁾ Frisk- och raffinadbly. — ⁹⁾ Råkoppar med 75 % koppar. — ¹⁰⁾ Garkoppar. — ¹¹⁾ Därå frisk- och raffinadbly 341,196 kg. med ett värde af 72,500 kr. och silfverglitt 4,400 kg. med ett värde af 1,200 kr. — ¹²⁾ Kopparskärsten.

Tab. 11. Diverse vid bergverken beredda produkter år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
Verkens		Svafvel.		Kopparvitriol.		Järnvitriol.		Alun.		Blyerts.		Brunsten, pulveriserad.		Andra produkter.	
belägenhet.	benämning.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.
Jönköpings län.....	Pulveriseringsverket vid Dunkehällar.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	174,000	7,000	—	—
Kristianstads län.....	Andrarums alunverk.....	—	—	—	—	—	—	4,930	476	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län.....	Skånska superfosfat- och svafvelsyrefabriken.....	—	—	—	—	—	—	120,000	11,000	—	—	—	—	—	—
Örebro län.....	Kortfors stålverk.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 200,380	58,110
	Åmmebergs rosthytta.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,851,000	2,224,185
Västmanlands län.....	Västanfors grafitverk.....	—	—	—	—	—	—	—	—	54,565	6,550	—	—	—	—
Kopparbergs län.....	Falu kopparverk.....	34,900	2,792	1,248,303	405,700	147,750	6,648	—	—	—	—	—	—	—	—
	Räfvåla rostugnar.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 1,576,500	31,530
Norrbottnens län.....	Norrbottnens malmförädlingsverk.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 2,928,670	23,429
Summa		34,900	2,792	1,248,303	405,700	147,750	6,648	124,930	11,476	54,565	6,550	174,000	7,000	35,556,550	2,337,254

¹⁾ Kiseljärn (med omkring 50 % kisel). — ²⁾ Rostadt zinkblände. — ³⁾ Apatitprodukt.

Tab. 12. Motorer, använda vid grufvor och andra bergverk år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
	Motorer för handkraft.	Kreatursvandringsgar.	Vattenhjul och -turbiner.			Ångmaskiner.			Andra maskiner. 1)			Summa.		
			Hela antalet.	Däraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Däraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Däraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Däraf med uppgifven styrka.	
1:o. Vid grufvor och fältspatsbrott.	Antal.	Antal.		Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.
Stockholms län	5	5	—	—	—	19	19	599	2) 9	7	267	38	26	866
Uppsala län	1	—	4	4	120	15	15	400	3) 1	1	15	21	20	535
Södermanlands län	—	—	3	3	220	1	1	23	2	2	50	6	6	293
Östergötlands län	1	1	1	1	12	2	2	16	3) 1	1	2	6	4	30
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	3) 1	1	5	1	1	5
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	4) 1	—	—	1	—	—
Kristianstads län	—	—	—	—	—	5	5	660	2	2	200	7	7	860
Malmöhus län	3	—	—	—	—	56	56	2,221	12	12	407	71	68	2,628
Göteborgs och Bohus län	—	1	—	—	—	3	3	8	3) 1	1	4	5	4	12
Värmlands län	1	—	34	34	492	3	3	101	3) 2	2	18	40	39	611
Örebro län	7	6	49	49	1,316	30	30	678	5) 55	55	1,763	147	134	3,757
Västmanlands län	1	6	9	9	220	12	12	257	38	38	1,055	66	59	1,532
Kopparbergs län	3	8	28	28	619	34	33	706	6) 93	93	3,761	166	154	5,086
Gäflleborgs län	1	3	5	5	140	5	5	97	1	1	40	15	11	277
Norrbottnens län	2	1	—	—	—	13	13	1,539	4	4	60	20	17	1,599
Summa	25	31	133	133	3,139	198	197	7,305	223	220	7,647	610	550	18,091
2:o. Vid andra bergverk.														
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	7) 1	1	10	1	1	10
Stockholms län	—	—	6	6	102	6	6	162	8) 2	2	400	14	14	664
Uppsala län	—	—	55	55	2,371	21	21	613	—	—	—	76	76	2,934
Södermanlands län	—	—	15	15	456	2	2	125	—	—	—	17	17	581
Östergötlands län	—	—	65	65	4,041	4	3	370	—	—	—	69	68	4,411
Jönköpings län	—	—	15	15	235	2	2	34	—	—	—	17	17	269
Kalmar län	—	—	23	23	805	2	2	90	—	—	—	25	25	895
Blekinge län	—	—	2	2	350	1	1	12	—	—	—	3	3	362
Kristianstads län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Malmöhus län	—	—	—	—	—	5	5	255	—	—	—	5	5	255
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	19	19	3,225	—	—	—	19	19	3,225
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	4	4	40	—	—	—	4	4	40
Värmlands län	—	—	141	141	9,728	9	9	409	3	3	455	133	133	10,592
Örebro län	—	—	204	204	11,067	10	10	640	67	67	868	281	281	12,575
Västmanlands län	—	—	112	112	6,107	24	24	710	33	33	2,197	169	169	9,014
Kopparbergs län	—	—	151	151	11,471	27	26	1,501	9) 10	10	191	188	187	13,163
Gäflleborgs län	—	—	108	108	7,728	31	31	3,682	61	61	2,493	200	200	13,903
Västernorrlands län	—	—	5	5	135	1	1	30	—	—	—	6	6	165
Västerbottens län	—	—	3	3	41	—	—	—	—	—	—	3	3	41
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	3	3	400	1	1	50	4	4	450
Summa	—	1	905	905	54,637	171	169	12,298	178	178	6,664	1,255	1,252	73,599
Summornas summa	25	32	1,038	1,038	57,776	369	366	19,603	401	398	14,311	1,865	1,802	91,690

1) Elektriska maskiner, när annat ej är särskildt angifvet. — 2) Däraf 2 vindhjul samt 4 fotogenmotorer om 27 hkr. — 3) Fotogenmotor. — 4) Häfvert. — 5) Däraf 3 fotogenmotorer om 37 hkr och 1 vattenpelaremaskin om 25 hkr. — 6) Däraf 12 fotogenmotorer om 104 hkr. och 1 torfgasmaskin om 60 hkr. — 7) Fotogenmotor. — 8) Gasmaskiner. — 9) Däraf 2 gasmotorer om 80 hkr. samt 1 petroleummotor om 6 hkr.

Tab. 13. Antal arbetare, använda vid bergverken år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
L ä n.	Järngrufvor.				Silfver- och blygrufvor.				Koppargrufvor.				Zinkgrufvor.				Andra malmgrufvor.			
	Under jord.	I dagen.		Summa.	Under jord.	I dagen.		Summa.	Under jord.	I dagen.		Summa.	Under jord.	I dagen.		Summa.	Under jord.	I dagen.		Summa.
		Män.	Kv.			Män.	Kv.			Män.	Kv.			Män.	Kv.			Män.	Kv.	
Stockholms län	268	¹⁾ 186	—	454	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län	156	283	16	455	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	6	—	—	—	—
Södermanlands län	88	78	—	166	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län	22	²⁾ 20	—	42	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	—	120	—	—	—	—
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6
Värmlands län	379	³⁾ 262	29	⁹⁾ 670	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	²⁰⁾ —
Örebro län	1,321	⁴⁾ 768	80	2,169	—	—	—	—	6	4	—	¹⁴⁾ 10	223	355	22	¹⁷⁾ 600	—	—	—	—
Västmanlands län	615	336	47	¹⁹⁾ 998	—	15	—	¹²⁾ 15	—	—	—	¹⁵⁾ —	25	36	—	¹⁸⁾ 61	—	—	—	—
Kopparbergs län	1,030	⁵⁾ 1,523	60	2,613	20	35	—	¹³⁾ 55	130	146	—	¹⁶⁾ 276	205	225	57	¹⁹⁾ 487	—	—	—	²¹⁾ —
Gäflleborgs län	90	77	—	167	—	—	—	—	—	4	—	4	10	6	—	16	—	—	—	—
Norrbottnens län	217	⁶⁾ 2,109	—	2,326	—	—	—	—	71	38	—	109	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	4,186	⁷⁾ 5,642	232	10,060	20	50	—	70	207	192	—	399	584	627	79	1,290	6	—	—	6
Däraf under 18 år	105	⁸⁾ 758	76	939	—	7	—	7	—	32	—	32	—	141	18	159	—	—	—	—

1.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.	44.
L ä n.	Stenkolsgrufvor.				Fältspatsbrott.				Järnverk.			Guld-, silfver- och blyverk.			Kopparverk.			Öfriga verk.			Summa.		
	Under jord.	I dagen.		Summa.	Under jord.	I dagen.		Summa.	Män.	Kv.	Summa.	Män.	Kv.	Summa.	Män.	Kv.	Summa.	Män.	Kv.	Summa.	Män.	Kv.	Tillsammans.
		Män.	Kv.			Män.	Kv.																
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	24
Stockholms län	—	—	—	—	27	65	21	²²⁾ 113	246	—	246	—	—	—	—	—	—	—	—	—	792	21	813
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	898	—	898	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,343	16	1,359
Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	156	—	156	—	—	—	—	—	—	—	—	—	322	—	322
Östergötlands län	—	—	—	—	14	22	8	²³⁾ 44	898	—	898	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,096	8	1,104
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	30	—	—	—	—	—	1	—	1	—	37	—	37
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	197	—	197	—	—	—	—	—	—	—	—	—	197	—	197
Blekinge län	—	—	—	—	5	10	4	19	109	—	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124	4	128
Kristianstads län	179	36	—	215	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	218	—	218
Malmöhus län	1,445	461	1	1,907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	²³⁾ —	175	²⁸⁾ 175	31	—	31	—	2,112	1	2,113
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	26	16	8	50	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	45	8	53
Älfsborgs län	—	—	—	—	8	6	²²⁾ 14	86	—	—	86	—	—	²⁴⁾ —	—	—	41	—	³⁰⁾ 41	—	135	6	141
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	1,812	—	1,812	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,453	29	2,482
Örebro län	—	—	—	—	—	2	—	2	2,879	—	2,879	20	—	²⁵⁾ 20	—	²⁹⁾ —	138	—	—	—	5,716	102	5,818
Västmanlands län	—	—	—	—	27	9	36	2,422	—	—	2,422	30	—	²⁶⁾ 30	—	—	33	—	³¹⁾ 33	—	3,539	56	3,595
Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	3,142	—	3,142	—	—	²⁷⁾ —	25	—	25	311	—	³²⁾ 311	6,792	117	6,909
Gäflleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	2,758	—	2,758	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,945	—	2,945
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	61	—	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	—	61
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	21	85	—	85	2,541	—	2,541
Summa	1,624	497	1	2,122	72	150	56	278	15,727	—	15,727	50	—	50	224	—	224	643	—	643	30,501	368	30,869
Däraf under 18 år	146	47	—	193	—	16	7	23	1,439	—	1,439	2	—	2	9	—	9	17	—	17	2,719	101	2,820

¹⁾ Däraf 10 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — ²⁾ Däraf 7 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — ³⁾ Däraf 7 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — ⁴⁾ Däraf 28 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — ⁵⁾ Däraf 279 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — ⁶⁾ Däraf 1,789 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — ⁷⁾ Däraf 2,120 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — ⁸⁾ Däraf 161 sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord. — ⁹⁾ En del af dessa arbetare (vid Långbansfältet) har äfven brutit manganmalm. — ¹⁰⁾ En del af dessa arbetare (vid Öfre Persgrufvan) har äfven brutit kopparmalm. — ¹¹⁾ Arbetarne redovisas under zinkgrufvor. — ¹²⁾ Arbetarne vid Sala storgruva redovisas under zinkgrufvor. — ¹³⁾ Arbetarne vid Ryllshytte- och Saxbergfältet redovisas under zinkgrufvor; arbetarne vid Stollbergfältet hafva äfven brutit zinkmalm. — ¹⁴⁾ Arbetarne vid Kafvortorsfältet redovisas under zinkgrufvor. — ¹⁵⁾ Arbetarne äro upptagna under järngrufvor; se not 10. — ¹⁶⁾ Arbetarne vid Näfverbergs-, Garpenbergs-, Ryllshytte- och Saxbergfältet redovisas under zinkgrufvor; arbetarne vid Falu grufva hafva äfven brutit svafvelkis. — ¹⁷⁾ Dessa arbetare hafva

äfven brutit bly- och kopparmalm; jfr noterna 11 och 14. — ¹⁸⁾ Dessa arbetare hafva äfven brutit blymalm; jfr not 12. — ¹⁹⁾ En del af dessa arbetare har äfven brutit bly- och kopparmalm (jfr noterna 13 och 16); arbetarne vid Stollbergfältet äro upptagna under silfver- och blygrufvor (se not 13). — ²⁰⁾ Arbetarne äro upptagna under järngrufvor; se not 9. — ²¹⁾ Arbetarne äro upptagna under järngrufvor; se not 16. — ²²⁾ En del af dessa arbetare har äfven brutit kvarts. — ²³⁾ Arbetarne redovisas under kopparverk. — ²⁴⁾ Arbetarne redovisas under »öfriga verk». — ²⁵⁾ Arbetarne hafva äfven varit sysselsatta med framställning af koppar. — ²⁶⁾ Arbetarne vid Hallstahammars elektriska smältverk redovisas under »öfriga verk». — ²⁷⁾ Arbetarne redovisas under »öfriga verk». — ²⁸⁾ Arbetarne hafva äfven varit sysselsatta med framställning af silfverprecipitat; jfr not 23. — ²⁹⁾ Arbetarne äro upptagna under guld-, silfver- och blyverk; se not 25. — ³⁰⁾ Arbetarne hafva äfven varit sysselsatta med framställning af bly; jfr not 24. — ³¹⁾ En del af dessa arbetare har äfven varit sysselsatt med framställning af bly; jfr not 26. — ³²⁾ En del af dessa arbetare (vid Falu kopparverk) har äfven varit sysselsatt med framställning af guld och silfver; jfr not 27.

Tab. 14. Olyckshändelser vid bergverken år 1904.

Anm. Med undantag af de i not särskildt anmärkta fallen hafva samtliga här upptagna dödade och skadade varit manliga arbetare öfver 18 år.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
L ä n.	Antal olyckshändelser.			Antal dödade.				Antal skadade, så att däraf uppstätt oförmåga till arbete under minst 14 dagar.				Tillsammans dödade och skadade.		
	Vid grufvor och fältspatsbrott.	Vid andra bergverk.	Summa.	Vid grufvor och fältspatsbrott.		Vid andra bergverk.	Summa.	Vid grufvor och fältspatsbrott.		Vid andra bergverk.	Summa.	Vid grufvor och fältspatsbrott.	Vid andra bergverk.	Summa.
				Nere i grufvan.	Ofvan jord.			Nere i grufvan.	Ofvan jord.					
Stockholms län.....	7	7	14	1	¹⁾ 2	1	4	2	2	¹⁾ 6	10	7	7	14
Uppsala län.....	10	12	22	1	—	—	1	4	5	¹⁾ 12	21	10	12	22
Södermanlands län.....	5	5	10	1	—	1	2	—	4	4	8	5	5	10
Östergötlands län.....	2	53	55	—	1	2	3	—	1	51	52	2	53	55
Kalmar län.....	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Blekinge län.....	1	8	9	—	—	—	—	—	1	¹⁾ 8	9	1	8	9
Kristianstads län.....	16	—	16	1	—	—	1	¹⁾ 16	—	—	16	17	—	17
Malmöhus län.....	92	2	94	2	—	—	2	²⁾ 78	13	2	93	93	2	95
Älfsborgs län.....	—	4	4	—	—	—	—	—	—	4	4	—	4	4
Värmlands län.....	21	51	72	2	—	1	3	14	5	³⁾ 50	69	21	51	72
Örebro län.....	98	84	182	—	1	1	2	75	⁴⁾ 22	²⁾ 83	180	98	84	182
Västmanlands län.....	16	42	58	¹⁾ 2	—	1	3	11	4	41	56	17	42	59
Kopparbergs län.....	170	64	234	5	2	2	9	113	⁵⁾ 52	63	228	172	65	237
Gäffleborgs län.....	4	108	112	—	—	2	2	4	—	106	110	4	108	112
Västernorrlands län.....	—	4	4	—	—	—	—	—	—	4	4	—	4	4
Norrbottens län.....	79	1	80	—	1	—	1	¹⁾ 14	⁴⁾ 64	1	79	79	1	80
Summa	521	446	967	15	7	11	33	331	173	436	940	526	447	973

¹⁾ Där af 1 under 18 år. — ²⁾ Där af 5 under 18 år. — ³⁾ Där af 4 under 18 år. — ⁴⁾ Där af 2 under 18 år. — ⁵⁾ Där af 3 under 18 år.

Tab. 15. Antal utmål, för hvilka hvilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
L ä n.	Af bergmästarne beviljade hvilostånd för								Af bergs- öfverst. bev. förlängning af hvilostånd.	Summa utmål.
	Järn- malm.	Silfver- och bly- malm.	Koppar- malm.	Mangan- malm.	Nickel- malm.	Zink- malm.	Kalk- sten.	Summa.		
Stockholms län.....	7	—	—	—	—	1	—	8	1	9
Uppsala län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Jönköpings län.....	2	—	5	4	—	—	—	11	—	11
Skaraborgs län.....	—	—	—	11	—	—	—	11	—	11
Värmlands län.....	8	—	—	—	—	—	—	8	—	8
Örebro län.....	15	4	—	—	—	—	2	21	2	23
Västmanlands län.....	23	—	—	—	2	—	—	25	9	34
Kopparbergs län.....	70	5	—	—	—	3	—	78	18	96
Gäffleborgs län.....	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1
Västernorrlands län.....	10	—	—	—	—	—	—	10	—	10
Norrbottens län.....	1	—	3	—	—	—	—	4	—	4
Summa	136	9	9	15	2	4	2	177	32	209

Tab. 16. Antal mutsedlar, utfärdade under år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
1:o) Å nyupptäckta fyndigheter:	Mutsedlar, gällande															
	Järn- malm.	Guld- malm.	Silfver- och bly- malm.	Kop- par- malm.	Man- gan- malm.	Krom- malm.	Kobolt- malm.	Nickel- malm.	Zink- malm.	Molyb- den- malm.	Vis- mut- malm.	Arsenik- malm.	Svaf- vel- kis.	Mag- netkis.	Grafit.	Summa.
Stockholms län.....	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Uppsala län.....	7	—	—	¹⁾ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Södermanlands län.....	1	—	—	—	—	—	—	²⁾ 5	—	—	—	—	—	—	—	6
Östergötlands län.....	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4
Jönköpings län.....	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	7
Kristianstads län.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Göteborgs och Bohus län.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Älfsborgs län.....	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 1	—	—	6
Värmlands län.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Örebro län.....	37	—	—	6	—	—	—	—	⁴⁾ 4	—	—	—	—	—	—	47
Västmanlands län.....	8	—	—	¹⁾ 2	—	—	—	—	2	—	—	—	³⁾ 1	—	—	13
Kopparbergs län.....	17	—	2	5	—	—	—	2	8	—	—	—	—	—	—	34
Gäflleborgs län.....	6	—	—	4	—	—	1	⁵⁾ 2	3	—	—	—	—	—	—	16
Jämtlands län.....	3	—	—	3	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Västerbottens län.....	—	⁶⁾ 100	—	4	—	—	—	—	—	—	—	⁷⁾ 31	—	—	—	135
Norrbottnens län.....	18	—	—	⁸⁾ 55	—	—	—	—	—	⁹⁾ 1	—	—	—	—	—	74
Summa	111	100	4	87	—	16	1	9	17	1	—	31	6	—	—	383
2:o) Å förut inmutade fyndigheter:																
Stockholms län.....	41	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
Uppsala län.....	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Södermanlands län.....	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Östergötlands län.....	1	—	—	4	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	7
Jönköpings län.....	38	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53
Kalmar län.....	2	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Kristianstads län.....	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Blekinge län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Älfsborgs län.....	7	—	3	1	¹⁰⁾ 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Värmlands län.....	16	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Örebro län.....	54	—	¹¹⁾ 6	3	—	—	—	—	¹²⁾ 7	1	—	—	—	—	—	71
Västmanlands län.....	10	—	—	¹⁾ 2	1	—	2	—	¹³⁾ 1	—	—	—	1	—	—	17
Kopparbergs län.....	101	—	7	¹⁴⁾ 18	—	—	—	—	¹⁵⁾ 11	—	—	—	—	—	—	137
Gäflleborgs län.....	30	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
Västernorrlands län.....	2	¹⁶⁾ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Jämtlands län.....	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Västerbottens län.....	4	¹⁶⁾ 3	—	18	—	—	—	3	—	—	—	—	—	5	—	33
Norrbottnens län.....	29	—	—	208	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	244
Summa	357	4	17	296	5	1	2	4	20	1	1	—	1	5	7	721
Summornas summa	468	104	21	383	5	17	3	13	37	2	1	31	7	5	7	1,104

¹⁾ Koppar- och järnmalm. — ²⁾ Nickel- och kopparmalm. — ³⁾ Koppar- och svafvelkis. — ⁴⁾ Zink- och blymalm. — ⁵⁾ Därå 1 koppar- och nickelmalm samt 1 koppar-, nickel- och koboltmalm. — ⁶⁾ Därå 8 guld- och silfvermalm. — ⁷⁾ Därå 26 arsenik- samt guld- och silfvermalm. — ⁸⁾ Därå 1 koppar- och nickelmalm. — ⁹⁾ Molybdenmalm och svafvelkis. — ¹⁰⁾ Järn- och mangannalm. — ¹¹⁾ Därå 3 bly- och kopparmalm. — ¹²⁾ Därå 5 zink- och blymalm. — ¹³⁾ Zink- och blymalm. — ¹⁴⁾ Därå 5 koppar- och zinkmalm samt 1 koppar- och järnmalm. — ¹⁵⁾ Därå 5 zink- och blymalm samt 2 zinkmalm och svafvelkis. — ¹⁶⁾ Guld- och silfvermalm.

Tab. 17. Antal utmål, tilldelade under år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
L ä n.	Järnmalm.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Zink- och blymalm.	Vismutmalm.	Magnetit.	Summa.
Stockholms län	19	—	—	—	—	—	19
Södermanlands län	1	—	—	—	—	—	1
Östergötlands län	—	1	1	—	—	—	2
Jönköpings län	—	5	—	—	—	—	5
Kalmar län	—	1	—	—	—	—	1
Värmlands län	—	7	—	1	—	—	8
Örebro län	5	3	—	1	—	—	9
Västmanlands län	—	—	2	—	—	—	2
Kopparbergs län	5	—	—	5	—	—	10
Gäflleborgs län	5	—	—	—	—	—	5
Jämtlands län	—	3	—	—	1	—	4
Norrbottens län	30	16	—	—	—	2	48
Summa	65	36	3	7	1	2	114

Tab. 18. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmälen¹⁾ år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
A n t a l u t m å l								A n t a l u t m å l ¹⁾							
med arbetsskyldigheten fullgjord								med arbetsskyldigheten fullgjord							
genom arbete under året				genom arbete under föregående år.	genom erläggande af afgift.	under hvilostånd.	Summa.	genom arbete under året				genom arbete under föregående år.	genom erläggande af afgift.	under hvilostånd.	Summa.
med	utan	inom angränsande utmål.			med			utan	inom angränsande utmål.						
malmfångst.					malm(stenkols)fångst.										
A. Vid järnmalmgrufvor, belägna i:								B. Vid andra grufvor, dock ej stenkolsgrufvor, belägna i:							
Stockholms län.....	14	25	19	3	6	23	90	Stockholms län	—	1	—	—	—	—	1
Uppsala län.....	8	2	—	3	2	13	28	Södermanlands län.....	—	1	—	—	3	1	5
Södermanlands län.....	8	10	2	3	5	2	30	Östergötlands län.....	3	8	11	—	4	4	30
Östergötlands län.....	2	—	3	—	—	—	5	Jönköpings län.....	2	7	—	4	11	52	76
Jönköpings län.....	1	1	5	—	9	11	27	Kalmar län.....	2	3	—	—	2	11	18
Kalmar län.....	—	1	—	—	—	—	1	Skaraborgs län.....	—	—	—	11	—	—	11
Värmlands län.....	18	5	3	5	10	56	97	Värmlands län.....	—	3	—	1	—	4	8
Örebro län.....	73	22	44	40	48	117	344	Örebro län.....	8	11	3	3	9	20	54
Västmanlands län.....	36	18	43	41	60	104	302	Västmanlands län.....	2	4	—	7	1	18	32
Kopparbergs län.....	85	19	33	49	109	229	524	Kopparbergs län.....	13	5	17	5	16	33	89
Gäflleborgs län.....	8	3	—	1	—	4	16	Gäflleborgs län.....	3	3	—	—	2	1	9
Västernorrlands län ..	—	—	—	—	1	—	1	Västernorrlands län....	—	1	—	—	—	1	2
Västerbottens län.....	—	—	—	—	10	6	16	Jämtlands län.....	—	5	—	—	—	8	13
Norrbottens län.....	48	65	157	18	—	190	478	Västerbottens län.....	—	5	—	—	—	—	5
Summa (A)	301	171	309	163	260	755	1,959	Norrbottens län.....	8	13	16	15	—	200	252
								Summa (B)	41	70	47	46	48	353	605
C. Vid stenkolsgrufvor, belägna i:															
Kristianstads län:															
a) Områden, koncessionierade enligt lagen den 28 maj 1886.....								1 4 — — — — 5							
Malmöhus län:															
a) Områden, koncessionierade enligt lagen den 28 maj 1886.....								3 2) 5 — — — — 2 10							
b) Utmål enligt äldre författning (inbegripet Höganäs' privilegierade stenkolsområde).....								63 — 338 — — — — 401							
								Summa (C)	67	9	338	—	—	2	416
Summornas summa								409	250	694	209	308	1,110	2,980	

¹⁾ Beträffande stenkolsgrufvor jämväl de enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionierade områdena. — ²⁾ Därpå 2 inom både Malmöhus och Kristianstads län.

Tab. 19. Bergverken fördelade efter ägare år 1904.

(Grufvor, ur hvilka malm erhållits under redogörelseåret, samt andra verk, hvilka under året varit i gång).

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
L ä n.	Antal grufvor och fältspatsbrott				Antal järnverk				Antal andra bergverk				Summa bergverk			
	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.
	en-samma ägare.	aktie-bolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktie-bolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktie-bolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktie-bolag.	andra bolag.	
Stockholms stad	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Stockholms län	7	17	2	26	1	4	—	5	—	—	—	—	8	21	2	31
Uppsala län	1	6	14	21	5	6	—	11	—	—	—	—	6	12	14	32
Södermanlands län	3	4	1	8	3	3	—	6	—	—	—	—	6	7	1	14
Östergötlands län	6	2	1	9	2	7	1	10	—	—	—	—	8	9	2	19
Jönköpings län	2	—	—	2	3	1	1	5	1	—	—	1	6	1	1	8
Kronobergs län	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
Kalmar län	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	3	—	3
Blekinge län	3	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	3	1	—	4
Kristianstads län	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	2
Malmöhus län	1	6	—	7	—	—	—	—	—	2	—	2	1	8	—	9
Göteborgs och Bohus län	6	—	—	6	—	—	—	—	—	1	—	1	6	1	—	7
Älfsborgs län	1	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	2	1	—	3
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Värmlands län	—	23	12	35	—	13	4	17	—	—	—	—	—	36	16	52
Örebro län	6	44	58	108	3	26	13	42	—	1	1	2	9	71	72	152
Västmanlands län	5	13	25	43	4	17	4	25	—	3	—	3	9	33	29	71
Kopparbergs län	5	34	57	96	4	19	6	29	1	2	—	3	10	55	63	128
Gäflleborgs län	1	10	1	12	—	14	—	14	—	—	—	—	1	24	1	26
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Västerbottens län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Norrbotiens län	—	36	—	36	—	—	—	—	—	2	—	2	—	38	—	38
Summa	47	196	171	414	27	117	30	174	3	12	1	16	77	325	202	604

Tab. 20. För bevilning uppskattad inkomst af bergverksdrift år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
L ä n.	Järngrufvor.		Stenkolsgrufvor.		Andra grufvor samt fältspats- brott.		Järnverk.		Andra bergverk.		Tillsammans.	
	Antal taxerade grufvor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor och fältspats- brott.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor och berg- verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	1	8,083	—	—	1	8,083
Stockholms län	7	6,200	—	—	6	13,243	2	5,133	—	—	15	24,576
Uppsala län	11	211,955	—	—	—	—	11	405,472	—	—	22	617,427
Södermanlands län	5	38,582	—	—	—	—	4	75,945	—	—	9	114,527
Östergötlands län	—	—	—	—	3	261,265	5	134,271	—	—	8	395,536
Jönköpings län	—	—	—	—	2	1,500	4	8,100	1	1,000	7	10,600
Kalmar län.....	—	—	—	—	—	—	1	6,124	—	—	1	6,124
Blekinge län.....	—	—	—	—	1	387	—	—	—	—	1	387
Kristianstads län	—	—	1	6,941	—	—	—	—	1	500	2	7,441
Malmöhus län	—	—	7	557,980	—	—	—	—	2	16,000	9	573,980
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	4	1,684	—	—	—	—	4	1,684
Älfsborgs län.....	—	—	—	—	1	2,000	1	75,837	—	—	2	77,837
Värmlands län	23	83,238	—	—	2	10,000	14	447,484	—	—	39	540,722
Örebro län	61	499,606	—	—	14	612,556	36	738,157	2	96,173	113	1,946,492
Västmanlands län	31	487,310	—	—	1	8,450	17	544,890	1	1,000	50	1,041,650
Kopparbergs län	51	1,270,915	—	—	5	242,928	20	1,691,792	1	48,624	77	3,254,259
Gäflleborgs län	5	6,660	—	—	—	—	12	973,876	—	—	17	980,536
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	1	20,000	—	—	1	20,000
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	1	4,200	—	—	1	4,200
Norrbottens län.....	31	601,250	—	—	—	—	—	—	—	—	31	601,250
Summa	225	3,205,716	8	564,921	39	1,154,013	130	5,139,364	8	163,297	410	10,227,311

Järnmalmsbrytningen i olika länder åren 1871—1903.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
År.	Sverige.	Fin- land.	Ryska riket (utom Fin- land).	Tyska riket med Luxem- burg.	Bel- gien.	Stor- britannien och Irland.	Frank- rike.	Spanien.	Ita- lien.	Öster- rike.	Ungern (med Slavonien och Kroa- tien).	Alge- riet.	Amerikas Förenta Stater.	Öfriga länder (Kuba, Grekland, Kanada m. fl.).	Summa för samtliga järnmalms- produ- cerande länder.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
1871.....	662,539	41,215	791,328	4,368,075	697,272	16,597,024	2,099,706	585,763	85,517	771,398	321,334	172,333	3,440,000	48,000	30,681,504
1872.....	732,430	67,401	824,534	5,895,674	749,781	16,851,041	3,081,026	721,468	163,339	927,628	350,000	391,190	5,140,000	66,000	35,961,512
1873.....	832,490	58,416	843,235	6,177,576	503,565	15,827,480	3,051,124	811,926	259,418	1,040,461	350,000	420,696	5,160,000	62,000	35,398,387
1874.....	926,416	60,032	874,042	5,137,468	527,050	15,083,161	2,515,548	423,401	279,583	906,485	423,314	460,273	4,840,000	63,000	32,519,773
1875.....	822,437	82,680	981,187	4,730,353	365,044	16,074,950	2,505,870	520,095	227,547	704,984	390,419	522,630	4,080,000	61,000	32,069,196
1876.....	796,605	73,524	937,760	4,711,982	269,206	17,111,851	2,393,340	884,568	231,790	554,966	347,459	511,569	3,760,000	79,000	32,663,620
1877.....	738,803	29,850	816,358	4,980,048	234,127	16,960,681	2,426,278	1,578,150	229,732	538,701	345,559	454,236	4,160,000	70,000	33,562,523
1878.....	677,448	33,822	877,290	5,462,060	207,157	15,978,740	2,469,953	1,703,051	189,721	666,159	330,734	375,838	4,640,000	71,000	33,682,973
1879.....	645,365	44,818	954,331	5,859,440	195,212	14,610,495	2,271,173	1,754,295	186,857	628,246	320,632	417,853	5,528,000	74,000	33,490,717
1880.....	775,344	37,580	986,125	7,238,640	253,499	18,315,325	2,874,263	3,565,338	289,058	696,832	445,774	614,146	7,234,288	78,000	43,404,212
1881.....	826,137	30,025	987,239	7,599,801	223,412	17,726,034	3,032,070	3,502,681	421,065	618,964	465,479	656,646	8,534,000	212,000	44,835,553
1882.....	892,863	27,360	1,049,725	8,263,254	208,867	18,321,327	3,467,251	4,726,293	242,083	902,510	546,112	567,119	9,300,000	207,000	48,721,764
1883.....	885,124	30,957	966,309	8,756,617	215,670	17,662,002	3,297,853	4,526,279	203,582	882,313	598,424	556,980	9,260,000	199,000	48,041,110
1884.....	909,553	46,632	968,406	9,005,796	176,005	16,396,861	2,976,948	3,907,266	225,368	973,829	650,871	492,936	7,762,000	208,000	44,700,471
1885.....	873,362	29,536	1,064,204	9,157,869	187,118	15,665,404	2,318,104	3,933,298	200,955	931,471	651,289	419,174	7,722,000	259,000	43,412,784
1886.....	872,480	27,716	1,060,965	8,485,758	152,508	14,336,445	2,285,648	4,166,946	209,082	796,116	635,464	432,761	10,160,000	420,000	44,041,889
1887.....	903,186	30,531	1,325,054	9,351,106	172,436	13,308,233	2,579,465	6,796,266	230,575	846,566	566,061	437,643	11,481,000	436,000	48,464,122
1888.....	959,540	34,859	1,365,979	10,664,308	185,542	14,824,859	2,841,757	5,609,876	177,157	1,009,320	634,457	383,958	12,256,000	605,000	51,552,612
1889.....	985,904	48,693	1,591,174	11,002,188	181,526	14,779,537	3,070,389	5,710,639	173,489	1,115,153	665,619	351,800	14,750,330	678,000	55,104,441
1890.....	941,241	59,435	1,736,283	11,409,625	172,291	14,001,915	3,471,718	6,546,495	220,702	1,361,548	792,241	474,632	16,292,620	874,000	58,354,746
1891.....	987,405	58,692	1,939,816	10,657,521	202,204	12,982,740	3,579,286	4,882,080	216,486	1,231,248	875,563	404,964	14,824,637	2,145,000	54,987,642
1892.....	1,293,583	58,210	1,985,968	11,539,133	209,943	11,494,216	3,706,748	5,436,150	214,487	993,290	920,541	452,603	16,557,413	2,320,000	57,182,285
1893.....	1,483,762	53,810	2,041,183	11,457,533	238,783	11,383,264	3,517,438	5,497,540	191,305	1,109,112	977,248	393,921	11,773,031	2,330,000	52,447,930
1894.....	1,927,212	68,243	2,420,127	12,392,065	311,222	12,565,773	3,772,101	5,397,419	187,728	1,214,736	900,486	343,830	12,069,754	2,347,000	55,917,696
1895.....	1,904,662	67,725	2,859,300	12,349,600	312,637	12,817,261	3,679,767	5,514,339	183,371	1,384,911	955,263	318,416	16,212,936	2,570,000	61,130,188
1896.....	2,039,019	74,680	3,130,370	14,162,335	307,031	13,919,976	4,062,390	6,762,582	203,966	1,448,615	1,269,680	374,496	16,261,536	2,600,000	66,616,676
1897.....	2,087,166	88,688	4,023,778	15,465,979	240,774	14,008,484	4,582,236	7,419,768	200,709	1,613,876	1,421,129	441,467	17,798,335	2,772,000	72,164,389
1898.....	2,302,914	69,140	4,802,321	15,893,246	217,370	14,404,444	4,731,394	7,197,047	190,110	1,733,649	1,666,836	473,569	19,587,741	2,800,000	76,069,781
1899.....	2,435,200	80,115	5,800,000	17,989,635	201,445	14,693,400	4,985,702	9,397,733	236,549	1,725,144	1,567,860	550,941	25,086,346	3,015,000	87,765,070
1900.....	2,609,500	89,281	6,200,000	18,964,294	247,890	14,253,327	5,447,694	8,675,749	247,278	1,894,458	1,633,983	601,788	28,003,212	3,015,000	91,883,454
1901.....	2,795,160	66,167	6,100,000	16,570,182	218,780	12,472,186	4,790,732	7,906,517	232,299	1,963,246	1,557,300	514,473	29,359,325	3,100,000	87,646,367
1902.....	2,896,616	64,760	5,600,000	17,963,591	166,480	13,641,459	5,003,782	7,904,555	240,705	1,744,298	1,562,238	525,012	36,125,039	3,200,000	99,638,535
1903.....	3,677,841	59,636	5,200,000	21,230,639	166,000	13,936,000	6,219,541	8,200,000	374,790	1,715,984	1,439,132	588,893	32,992,000	3,200,000	99,000,456

Tackjärnstillverkningen i olika länder åren 1871—1903.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
År.	Sverige.	Fin- land.	Ryska riket (utom Fin- land).	Tyska riket med Luxem- burg.	Bel- gien.	Stor- britannien och Irland.	Frank- riko.	Spa- nien.	Ita- lien.	Öster- rike.	Ungern (med Slavonien och Kroa- tien).	Amerikas Förenta Stater.	Öfriga länder.	Summa för samtliga tackjärns- producerande länder.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
1871.....	298,761	20,653	359,000	1,563,682	609,230	6,733,214	859,641	53,000	16,641	260,451	132,901	1,734,102	211,000	12,852,276
1872.....	339,409	19,449	399,000	1,988,395	655,565	6,849,800	1,217,838	56,000	24,000	312,800	146,857	2,589,492	244,000	14,842,605
1873.....	345,720	24,366	379,923	2,240,574	607,373	6,671,514	1,381,626	43,000	28,770	371,039	163,469	2,601,938	266,000	15,125,312
1874.....	327,852	24,784	378,751	1,906,263	532,790	6,087,271	1,415,807	40,000	28,736	332,157	161,898	2,439,682	240,000	13,915,991
1875.....	350,539	20,586	426,836	2,029,389	541,805	6,467,309	1,448,272	36,900	28,473	303,459	159,704	2,056,113	250,000	14,119,385
1876.....	352,467	26,094	441,552	1,846,345	490,508	6,660,893	1,435,212	44,491	18,599	273,046	127,379	1,898,864	247,000	13,862,450
1877.....	344,536	22,423	399,725	1,932,726	470,488	6,714,403	1,506,827	46,919	15,616	259,036	128,593	2,099,660	252,000	14,192,952
1878.....	340,858	14,398	417,289	2,147,641	518,646	6,483,148	1,521,274	66,763	18,995	293,197	141,053	2,338,034	235,000	14,536,296
1879.....	342,547	17,941	432,642	2,226,588	389,330	6,091,262	1,400,286	68,742	12,097	285,840	118,321	2,785,723	240,000	14,411,319
1880.....	405,713	22,456	448,228	2,729,038	608,084	7,873,221	1,725,293	85,939	17,336	320,302	143,932	3,896,554	308,000	18,584,096
1881.....	430,042	22,052	469,479	2,914,009	624,736	8,274,760	1,886,350	114,394	27,800	379,640	164,000	4,210,562	301,000	19,818,824
1882.....	398,945	22,254	478,903	3,380,806	726,946	8,724,067	2,039,067	120,064	24,778	435,478	176,261	4,697,296	330,000	21,554,865
1883.....	422,627	17,814	481,686	3,469,718	783,433	8,665,769	2,069,430	139,920	24,306	522,400	176,456	4,669,038	313,000	21,755,597
1884.....	430,534	22,706	509,510	3,600,613	750,812	7,936,715	1,871,537	124,363	18,405	539,621	194,725	4,163,434	301,000	20,463,975
1885.....	464,737	24,379	527,526	3,687,434	712,876	7,534,117	1,630,648	159,225	15,991	499,097	215,687	4,109,238	261,000	19,841,955
1886.....	442,457	18,052	530,948	3,528,660	701,677	7,121,910	1,516,574	148,000	12,291	485,313	234,667	5,774,262	298,000	20,812,811
1887.....	456,625	20,712	612,436	4,023,953	755,781	7,680,470	1,567,622	165,000	12,265	511,777	192,753	6,519,822	301,000	22,820,216
1888.....	457,052	19,685	667,116	4,337,121	826,850	8,126,953	1,683,349	165,000	12,538	586,121	204,106	6,593,574	352,000	24,031,465
1889.....	420,665	15,060	740,268	4,524,558	832,226	8,455,989	1,733,964	197,874	13,473	617,012	238,810	7,725,300	362,000	25,877,199
1890.....	456,103	23,750	926,723	4,653,451	787,836	8,030,681	1,962,196	170,782	14,346	666,273	299,107	9,349,946	524,000	27,870,194
1891.....	490,913	23,074	1,004,745	4,641,217	684,126	7,524,561	1,897,389	149,249	11,930	617,145	304,701	8,412,348	410,000	26,171,398
1892.....	485,664	24,167	1,014,252	4,937,460	753,268	6,816,603	2,057,389	134,299	12,729	630,790	309,857	9,303,512	437,000	26,916,990
1893.....	453,421	21,356	1,159,704	4,986,002	745,264	7,088,622	2,003,096	134,563	8,038	663,345	318,902	7,238,494	442,000	25,262,807
1894.....	462,809	21,174	1,312,760	5,380,039	818,597	7,546,179	2,069,714	123,798	10,329	742,372	329,985	6,763,906	450,000	26,031,662
1895.....	462,930	23,220	1,431,105	5,464,501	829,234	7,826,714	2,003,868	179,752	9,213	778,510	349,163	9,597,449	413,000	29,368,659
1896.....	494,418	25,670	1,841,362	6,372,575	959,414	8,798,236	2,339,537	100,786	6,987	816,967	400,815	8,761,097	437,000	31,354,864
1897.....	538,197	32,812	1,885,647	6,881,466	1,034,732	8,937,208	2,484,191	146,940	8,393	887,945	420,478	9,807,123	450,000	33,465,132
1898.....	531,766	26,668	2,195,042	7,312,766	982,748	8,769,249	2,534,427	113,492	12,387	957,836	469,404	11,962,317	587,000	36,453,102
1899.....	497,727	26,612	2,684,360	8,143,132	1,036,185	9,454,204	2,567,388	113,071	19,218	996,385	471,279	13,843,183	860,000	40,712,744
1900.....	526,868	31,002	2,876,297	8,520,540	1,018,507	9,052,107	2,699,424	91,126	23,990	1,000,207	455,558	14,014,475	850,000	41,160,161
1901.....	528,375	31,085	2,830,109	7,880,087	764,180	8,055,505	2,388,823	100,000	15,819	1,030,200	451,327	16,137,710	1,024,000	41,237,220
1902.....	538,113	29,561	2,563,421	8,529,900	1,102,910	8,818,403	2,404,974	259,440	30,640	991,827	435,404	18,107,470	1,075,000	44,887,068
1903.....	506,825	23,012	2,400,000	10,017,901	1,299,000	9,078,023	2,840,517	388,442	75,000	970,832	415,549	18,298,000	900,000	47,213,161